

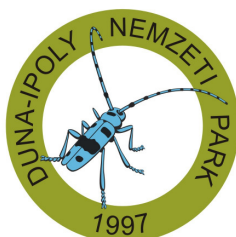
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

DARÁNYI IGNÁC TERV

A HUDI20042 Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Budapest
2015

Jelen fenntartási terv az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendeletben foglaltak alapján készült

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 1525 Budapest, Pf.: 86.
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Baranyai Zsolt
Schrett Andrea

Vezető szakértők

Fehér Balázs (természetvédelem)
Tóth Balázs (agrár)

Közreműködő szakértők

Bérces Sándor
Illyés Zoltán
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
Merkl Ottó
Nagy István

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2015

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	3
1. A terület azonosító adatai	4
1.1. Név	4
1.2. Azonosító kód	4
1.3. Kiterjedés	4
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	4
1.5. Érintett települések	4
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások	7
2. Veszélyeztető tényezők	11
3. Kezelési feladatok meghatározása	17
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	17
3.2. Kezelési javaslatok	17
3.2.1. Élőhelyek kezelése	18
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	43
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	44
3.2.4. Kutatás, monitorozás	44
3.2.5. Mellékletek	47
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében ...	52
3.3.1. Agrártámogatások	52
3.3.2. Pályázatok	54
3.3.3. Egyéb	54
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	54
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	54
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	56
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	60

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (a továbbiakban: kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDI20042
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	3190,51 ha
--------------------------------	------------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

- Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150)
- Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160)
- *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)
- Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140)
- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)
- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*
- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)

1.4.2. Jelölő fajok

- hagymaburok (*Liparis loeselii*)
- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- balin (*Aspius aspius*)
- szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
- lápi póc (*Umbra krameri*)
- réti csík (*Misgurnus fossilis*)
- mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- vidra (*Lutra lutra*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
BÁCS-KISKUN MEGYE		
Tass	274,2159	3,67
BUDAPEST		
IX. kerület	21,8786	1,75
XX. kerület	6,8236	0,56
XXI. kerület	83,7265	3,25
XXIII. kerület	47,0625	1,15
PEST MEGYE		
Áporka	68,3643	3,91
Dömsöd	453,7570	6,27
Dunaharaszti	193,3814	6,63
Dunavarsány	139,9229	6,22
Kiskunlacháza	68,0222	0,73
Majosháza	35,5813	3,12
Makád	288,9623	9,09
Ráckeve	394,4268	6,15
Szigetbecse	510,3215	29,82
Szigetcsép	163,2474	8,96
Szigethalom	31,7309	3,48
Szigetszentmárton	92,7901	8,67
Szigetszentmiklós	120,8371	2,65
Taksony	156,7805	7,53
Tököl	38,6812	1,01

1. táblázat: Érintett települések

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (a kjTT-vel való átfedés)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
helyi jelentőségű védett természeti terület	TT	Dunavarsány közigazgatási területén, Domariba-sziget	169,2993 ha	Dunavarsány Város Önkormányzat Képviselő-testületének 4/1998. (III. 10.) sz. rendelete a helyi jelentőségű természeti területek védetté nyilvánításáról
helyi jelentőségű védett természeti terület	TT	Ráckeve közigazgatási területén, Senki-sziget	0,6622 ha	Ráckeve Város Önkormányzat Képviselő-testületének 18/2007. (IX. 24.) rendelete Ráckeve, Senki-sziget helyi jelentőségű védett természetvédelmi területté nyilvánításáról (a 3/2008. (I. 21.) rendelettel egységes szerkezetben)
ex lege védett	láp	Angyali-sziget (Kiskunlacháza és Ráckeve	7,5018 ha*	a természet védelméről

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (a kJT-vel való átfedés)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
természeti terület		közigazgatási területén)		szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Dömsödi Holt-Duna (Dömsöd és Ráckeve közigazgatási területén)	13,6774 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Dunavarsányi úszóláp	6,8710 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Feneketlen-tó (Szigetsép közigazgatási területén)	6,6048 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Makádi tavak	11,1329 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	RSD Hókonyai 1 (Budapest XXIII. kerület, Dunaharaszti, Szigetszentmiklós és Taksony közigazgatási területén)	232,9480 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	RSD Hókonyai 2 (Áporka, Kiskunlacháza, Majosháza, Szigetsép és Szigetszentmárton közigazgatási területén)	112,3407 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	RSD Hókonyai 3 (Szigetbecse közigazgatási területén)	8,8011 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Szigetbecsei holtág (Ráckeve és Szigetbecse közigazgatási területén)	8,3735 ha*	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	magterület	Áporka, Budapest XXIII. kerület, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunavarsány, Kiskunlacháza, Majosháza, Makád, Szigetbecse, Szigetsép, Szigetszentmiklós, Szigetszentmárton, Taksony és Tass közigazgatási területén	743,0374 ha (23,29%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	ökológiai folyosó	Áporka, Budapest IX. kerület, Budapest XX. kerület, Budapest XXI. kerület, Budapest XXIII. kerület, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunavarsány, Kiskunlacháza, Majosháza, Makád, Ráckeve, Szigetbecse, Szigetsép, Szigethalom, Szigetszentmiklós, Szigetszentmárton, Taksony, Tass és Tököl közigazgatási területén	2159,6448 ha (67,69%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	pufferterület	Budapest XXI. kerület és Dömsöd közigazgatási területén	5,6925 ha (0,18%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény

*A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 26. § (3) bekezdés szerinti hatósági határozatok hiányában hozzávetőleges adat.

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

A Natura 2000 terület határos a Duna és ártere (HUDI20034) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területtel, valamint a Dömsödi-holtág helyi jelentőségű természetvédelmi területtel.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

- Bár a kJTT több helyi jelentőségű természetvédelmi területet is érint, jelenleg nincs a területre vonatkozó jóváhagyott természetvédelmi kezelési terv. A Makádi Nagyerdő és Halastó környéke helyi jelentőségű védett természeti területnek az Önkormányzat a kezelési tervét is elkészítette, amely az egyeztetési szakaszig jutott.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2010. (V. 07.) rendelete Budapest IX. ker. Kvassay út környéke (Ráckevei-Soroksári-Duna – a Duna folyam – MÁV Kelenföld-Keleti pu. vasútvonal – Kvassay út által határolt terület) Kerületi Építési Szabályzatáról
Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2010. (VI. 04.) rendelete a volt Nagyvásártelep-Duna City-fejlesztési területe és környéke Kerületi Szabályozási Tervéről és Építési Szabályzatáról
- Budapest Főváros XX. kerület Pesterzsébet Önkormányzata Képviselő-testületének 25/2001. (VII. 30.) rendelete a Kerület Városrendezési és Építési Szabályzatáról (módosították: 7/2003. (III. 18.), 8/2004. (III. 4.), 52/2004. (IX. 24.), 61/2004. (XII. 15.), 7/2005. (III. 10.), 7/2006. (III. 13.), 8/2006. (III. 13.), 11/2006. (IV. 12.), 16/2006. (V. 11.), 8/2007. (IV. 17.), 21/2007. (VI. 15.), 41/2007. (XII. 14.), 44/2007. (XII. 14.), 32/2008. (IX. 29.), 7/2009. (II. 26.), 14/2009. (IV. 29.), 17/2009. (IV. 29.), 35/2009. (IX. 28.), 6/2010. (III. 2.), 18/2010. (VII. 19.), 13/2011. (III. 10.), 15/2011. (IV. 6.), 24/2011. (VI. 27.) és 48/2013. (XII. 12.) sz. önk. rendeletek)
- Budapest XXI. Kerület, Csepel Önkormányzata 6/2002. (III. 26.) önkormányzati rendelete Budapest XXI. Kerület Csepel Városrendezési és Építési Szabályzatáról (CSVÉSZ) (módosították: a 35/2013. (XI. 29.), a 24/2013. (VII. 4.), a 35/2012. (XII. 5.), a 48/2011. (XII. 15.), a 23/2011. (VI. 16.), a 16/2011. (IV. 28.), a 8/2011. (III. 31.), a 28/2010. (XI. 25.), a 24/2010. (XI. 4.), a 21/2010. (IX. 23.), a 19/2010. (VI. 15.), a 16/2010. (V. 18.), a 6/2010. (II. 23.), a 3/2010. (I. 26.) a 40/2009. (X. 20.), a 33/2009. (IX. 22.), a 30/2009. (IX. 22.), 27/2009. (IX. 22.), a 23/2008. (XI. 20.), a 14/2008. (V. 15.), a 25/2007. (VI. 19.), a 16/2007. (V. 15.), a 14/2007. (IV. 17.), a 33/2006. (XI. 7.), a 14/2006. (VI. 13.), a 8/2006. (III. 21.), az 1/2006. (I. 24.), a 33/2005. (XI. 22.), a 18/2005. (V. 17.), az 52/2004. (XII. 14.), a 44/2004. (XI. 16.), a 19/2004. (IV. 20.), a 9/2004. (III. 2.), a 37/2003. (XI. 25.), és a 17/2003. (VI. 24.) önkormányzati rendeletek)
- Budapest XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata 25/2003. (VII. 18.) Ök. sz. rendelete Budapest XXIII. kerület Városrendezési és Építési Szabályzatáról (KVSZ)
- Áporka község Önkormányzata Képviselő Testületének 9/2012. (III. 29.) Önk. rendelete a település építési szabályzatáról
Áporka község Önkormányzata Képviselő Testületének 59/2012. (III. 28.) sz. határozata Áporka település településszerkezeti tervéről
- Dömsöd Nagyközség Önkormányzata Képviselő Testületének 8/2002. (X. 2.) rendelete a nagyközség Helyi Építési Szabályzatáról (módosította: 18/2008. (X. 30.) és 3/2010. (IV. 6.) rendelet)

- Dunaharaszti Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2004. (I. 27.) sz. rendelete Dunaharaszti Helyi Építési Szabályzatról és Szabályozási tervéről (egységes szerkezetben)
Dunaharaszti Város Önkormányzat Képviselő-testületének 106/2011. (IX. 26.) sz. határozata Dunaharaszti településszerkezeti tervéről
- Dunavarsány Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2013. (IX. 11.) rendelete a Helyi Építési Szabályzatról
Dunavarsány Város Önkormányzat Képviselő-testületének 114/2010. (IX. 14.) számú határozata a településszerkezeti tervről
- Kiskunlacháza Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2005. (04. 15.) rendelete Kiskunlacháza Nagyközség helyi építési szabályzatról (módosította: 5/2008. (04. 16.) 4/2009. (II. 17.), 12/2009. (VI. 23.) és 1/2011. (II. 15.) rendeletek)
Kiskunlacháza Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 86 /2005.(04. 14.) számú határozata Kiskunlacháza Nagyközség településszerkezeti tervéről (módosította: 92/2009. (IX. 07.) sz. határozat)
- Majosháza község Önkormányzata Képviselő Testületének 4/2008. (III. 4.) sz. rendelete Majosháza helyi építési szabályzatról
Majosháza község Önkormányzatának 63 / 2002. (IX. 11.) sz. határozata Majosháza község településszerkezeti tervéről (módosította: 45 / 2008. (III. 4.) sz. KT. rendelet)
- Makád Önkormányzata Képviselő-testületének 12./2006. (VIII. 26.) számú rendelete Makád Helyi Építési Szabályzatról és Szabályozási Tervéről (módosította: 13/2009. (IX. 07.) rendelet)
Makád Önkormányzata Képviselő-testületének 156/2006. (VIII. 26.) sz. Kt határozata a településszerkezeti tervről (módosította: 92/2009. (IX. 07.) sz. határozat)
- Ráckeve Város Képviselő-testületének Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Tervről szóló 19/1998. (IX. 25.) rendelete (egységes szerkezetben a 19/1999. (VI. 25.), 16/2000. (IX. 25.), 15/2003. (VII. 24.), 7/2006. (III. 6.), 20/2006. (VIII. 31.), 15/2007. (VI. 25.), 16/2007. (VI. 25.), 23/2008. (IX. 22.) és 5/2009. (IV. 20.) rendeletekkel)
Ráckeve Város Képviselő-testületének 101/2009. (IV. 17.) számú határozata a településszerkezeti tervről
- Szigetbecse Község Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2005. (V. 2) önkormányzati rendelete Szigetbecse Község helyi építési szabályzatról az azt módosító 12/2013. (XI. 4.) önkormányzati rendelettel egységes szerkezetben
Szigetbecse Község Önkormányzata Képviselő Testületének 30/2005. (IV. 18) sz. határozata Szigetbecse Község településszerkezeti tervéről (módosította: 125/2013 (X. 28.) KT. határozat)
- Szigetcsép Önkormányzatának 9/2000 (XII. 06) számú önkormányzati rendelete a helyi építési szabályzatról (egységes szerkezetben a módosító 14/2004 (XII. 01.) és 11/2008. (XII. 18.) számú önkormányzati rendeletekkel)
Szigetcsép Önkormányzata Képviselő Testületének 84/2000 (XII. 6.) sz. határozata a község településszerkezeti tervéről
- Szigethalom Város Önkormányzatának 13/2006. (V. 26.) Kt. rendelete Szigethalom Város helyi építési szabályzatról és szabályozási terv elfogadásáról (módosították: a 22/2006. (XI. 30.), a 16/2010. (VII. 16.), a 17/2010. (VIII. 30.) és a 20/2011. (X. 24.) sz. Kt. rendeletek)
Szigethalom város önkormányzatának 108/2006. (V. 25.) Kt. Határozata Szigethalom Város Településszerkezeti tervéről
- Szigetszentmárton Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 11/2005. (XI. 8.) önkormányzati rendelete a helyi építési szabályzatról

Szigetszentmárton Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 63/2005. (XI. 7.) Képviselő-testületi határozata a településszerkezeti tervről

- Szigetszentmiklós Város Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2012. (II. 01.) Önkormányzati Rendelete Szigetszentmiklós Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről (Egységes szerkezetben a 25/2012. (X. 04.), a 14/2013. (III. 28.) önkormányzati rendelettel)
Szigetszentmiklós Város Képviselő-testületének 71/2012. (III. 12.) sz. határozata a 6/2009. (I. 27.) sz. Kt. határozattal módosított 25/2007. (II. 25.) Kt. határozattal elfogadott Településszerkezeti Tervének módosításáról és Leírásáról (módosította: 106/2013. (III. 27.) sz. Önkormányzati határozat)
- Taksony Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2005. (II. 16.) számú ök. rendelete a Nagyközség helyi építési szabályzatáról (módosította: 14/2010. (IX. 29.) és 12/2013. (VIII. 28.) számú ök. rendeletek)
- Tass Község Önkormányzatának 9/2004. (IV. 15.) sz. rendelete a helyi építési szabályokról (módosította és egységes szerkezetbe foglalta: 7/2008. (VI. 04.) önk. rendelet)
Tass Község Önkormányzatának 97/2008 (V. 27.) határozata a község településszerkezeti tervéről
- Tököl Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2010. (IX. 28.) sz. rendelete Tököl Város helyi építési szabályzatáról
Tököl Város Önkormányzata Képviselő-testületének 26/2004. (I. 26.) számú határozata a településszerkezeti tervről (módosította: 66/2008. (II. 14.) és 232/2010 (IX. 27.) számú képviselő-testületi határozatok)

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- A terület az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 1. sz. melléklete alapján a Budapesti, a Pusztavacsi és a Közép-Duna menti erdőtervezési körzetbe tartozik.
- Budapesti Erdőtervezési Körzet Körzeti Erdőterve (érvényes: 2012. január 1. – 2021. december 31.) Törzskönyvi szám: 9690/1/2010 (Budapest IX., XX., XXI. és XXIII.)
- Pusztavacsi Erdőtervezési Körzet Körzeti Erdőterve (érvényes: 2013. január 1. – 2022. december 31.) Törzskönyvi szám: 6747/2011 (Áporka, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunavarsány, Kiskunlacháza, Majosháza, Makád, Ráckeve, Szigetbecse, Szigetcsép, Szigethalom, Szigetszentmárton, Szigetszentmiklós, Taksony és Tököl)

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A terület az I/2. Dél-Pest megyei vadgazdálkodási körzetbe tartozik.

Az érintett vadgazdálkodók, illetve vadgazdálkodási terveik kódszáma:

- A Szigetszentmiklói Gazdák Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-574311-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)
- A Kisdunai Aranyfácán Természetvédő Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-575110-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)
- A Kóhalma Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-575210-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)
- A Tököli Gazdák Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-574321-1-3-1 (érvényes: 2007-2017.)
- A Kiskunsági Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-576210-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)

- A Csepel-szigeti Nimród Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-576110-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)
- A Ráckevei Aranykalász Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-577310-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)
- A Dömsödi Lobogó Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-578110-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)
- A Makádi Vadásztársaság vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-578010-1-4-1 (érvényes: 2007-2017.)

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

- Érintett terület: Ráckevei Duna-ág Kvassay-zsiliptól Tassi zsilipig, mellékágakkal és hókonyokkal (érintett vízfelület: 1766,4 ha)
- Érintett halgazdálkodó: Ráckevei Duna-ági Horgász Szövetség (2300 Ráckeve, Kossuth L. u. 94.)
- Halgazdálkodási terv elfogadó határozat száma: KTVF: 22.4/7059-22/2011
- Érvényes: 2011-2015.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- Vízyűjtő-gazdálkodási terv 1.10 Duna-völgyi főcsatorna részvízyűjtő alegység, 2010. április; Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság; Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (felülvizsgálat várható éve: 2015.)

1.7.7. Egyéb tervek

-

1.7.8. Jogerős engedélyek

- A Ráckevei/Soroksári/Duna vízminőségének, vízgazdálkodásának, vízminőségének javítása c. nagyprojekt keretein belül a főmeder és a mellékágak kotrására a vízjogi létesítési engedélye
 - Vízjogi létesítési engedély száma: KTVF: 8305-1/2010.
 - Vízikönyvi szám: 6.2/12/1243
 - Vízjogi üzemeltetési engedélyről szóló határozat (iktatószám: KDVVH: 473-14/2014.

2. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, amelyeket az aktuális állapotra alakítva ismertetünk. Az érintett terület %-os nagyságát a kJT teljes területéhez viszonyítva adjuk meg.

Belső veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A03	gyepterület kaszálása/vágása	M	20	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) A helytelen időpontban vagy módszerrel végzett kaszálás a területek fajösszetételének elszegényedését, az élőhelyek átalakulását okozza.
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	80	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160), <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>) Főként a területen található jelölő, vízhez kötődő élőhelyeket és halfajokat érinti kedvezőtlenül. A Natura 2000 terület részét képező, valamint a környező szántóföldekről történő bemosódás. Bemosódnak a tápanyagok és a vegyszerek, megbontják a gyepek egyensúlyát, így degradálódik az élőhely
B02	erdőgazdálkodás (beleértve az ültetvényeket is)	M	20	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>) Egykori gyepeken, beerdősítés / fásítás idegenhonos fafajokkal (nemes nyaras), holtfák eltávolítása. Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek, valamint az ilyen területekről terjednek az idegenhonos fajok, a környező gyepterületeket is

				veszélyeztetve. Az idős fák eltávolításával az általuk nyújtott élőhely és ökoszisztéma nincs jelen az erdőben, a holtfához kapcsolódó fajok létfeltételei megszűnnek. Csökken az erdőlakó fajok számára alkalmas táplálkozó-területek kiterjedése.
E01.01	folyamatos városiasodás	H	100	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0), közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>) Nagyon nagy nyomás van a teljes területen az emberi jelenlét, a rengeteg üdülő és horgász miatt, nagyon túlhasználják a területet, valamint rengeteg a part menti beépítés. A horgásztanyák építése és vízparti stégek kialakítása fragmentálja, illetve eltünteti a természetes élőhelyeket.
E03.01	háztartási hulladék	M	60	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0) A hulladék lerakása károsítja az élőhelyeket és fajokat, járulékos hatásként megjelenik a gyomosodás.
F02.03	szabadidős halfogás	M	100	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160), hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), lápi póc (<i>Umbra krameri</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>) Rengeteg horgász van a területen (évi 500 ezer fő vált jegyet), a tevékenységükhöz köthető partmódosítás (stégek, „vityillók”) veszélyeztet, mert a nádasokat és a part menti élőhelyeket fragmentálja. Ezen kívül a bevetések miatt az eutrofizáció mértéke is jelentősen megnő.
F03.01.01	vadak károkozása (túltartott vadállomány)	H	100	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0), Keményfás ligeterdők

				nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0) A mocsárréteken és erdőkben nagy probléma, főként a vaddisznó jelenléte, mert feltúrják a gyeget és az erdőkben az újulatot gyakorlatilag feleszik.
G01.01	sporthajózás	H	70	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacsókák (3160), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140) Főként a motoros sporthajózás veszélyeztet a hullámverés, a madarak elkergetése, illetve a hínár felszaggatása által.
G02.08	kemping	M	10	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacsókák (3160) A folyóparton található kemping környezetszennyező és az állatvilágot zavaró hatású.
G02.10	egyéb sport és szabadidős létesítmény	M	90	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacsókák (3160) A rengeteg, többnyire illegálisan kialakított stég, amelyen nem csak horgászati tevékenységet folytatnak (napozás stb.), a vízparti élőhelyeket felszabdálja, a hozzájuk kötődő emberi jelenlét az ott élő állatfajokat zavarja.
G05.01	emberi taposás, túlhasználát	H	30	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0) A taposás fizikailag degradálja az élőhelyeket és a gyomosodást is elősegíti.
G05.11	közúti ütközésből eredő sérülés vagy pusztulás	M	5	vidra (<i>Lutra lutra</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>) Közúti ütközésből eredő sérülés vagy pusztulás
H01	felszíni vizek szennyezése	M	50	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacsókák (3160), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140), hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), szívárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), lápi póc (<i>Umbra krameri</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>) Főként a területen található jelölő, vízhez

				kötődő élőhelyeket és halfajokat érinti kedvezőtlenül.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	M	10	Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0), balin (<i>Aspius aspius</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), lápi póc (<i>Umbra krameri</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>); Az inváziós fajok főként egykori gyepeken jelennek meg, helyettük legtöbbször magas aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>) állományok alakulnak ki. A jelölő erdei társulásokat leginkább a folyópart mentén terjeszkedő, a gyepszintben és a cserjeszintben megjelenő idegenhonos inváziós fajok veszélyeztetik. A vízfelületet is érinti az inváziós fajok jelenléte, pl. a kagylótutaj (<i>Pistia stratioides</i>), ezüstkárász (<i>Carassius auratus gibelio</i>), törpeharcsa (<i>Ameiurus nebulosus</i>) és kínai razbóra (<i>Pseudorasbora parva</i>), illetve vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős (<i>Trachemys scripta elegans</i> és <i>T. scripta scripta</i>).
J02.02	hordalékkotrás	M	80	Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140), hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>), balin (<i>Aspius aspius</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), lápi póc (<i>Umbra krameri</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) A kotrás során a vízinnövényzet elpusztul, az ott élő állatfajokat zavarja, az egyedek elpusztulhatnak, a vízáramlási viszonyok megváltoznak. A kotrásból származó iszap lerakása a part menti élőhelyeket megszünteti, károsítja és a felszínre kihelyezett iszap a gyomfajok és az inváziós fajok terjedésének teret nyit.
J02.05.02	belvízviszonyok megváltoztatása	M	20	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris

				<p>(<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0), Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i>, <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i>, <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0), vidra (<i>Lutra lutra</i>), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)</p> <p>Leginkább a vízhez kötődő élőhelyeket és fajokat érinti. Az élőhelyek fajösszetétele átalakul, a vízhez kötődő élőhelyek és fajok eltűnnek a területről.</p>
J02.12	gát, töltés, mesterséges partok, általános	M	10	<p>Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0), mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>)</p> <p>A part sok helyen nem megközelíthető, ráadásul a partmenti ingatlanok tulajdonosai gyakran vágják le és töltik fel az ingatlanhoz csatlakozó nádasok területeit, később ezeket be is gyepesítik, a part vonalát pedig partvédelmi művel látják el – ezzel növelve az általuk használható terület nagyságát, Ezen kívül irtják a part menti vízi növényzetet. Az élőhelyek fajösszetétele átalakul, a vízhez kötődő élőhelyek és fajok eltűnnek a területről.</p>
K02.03	eutrofizáció (természetes)	H	90	<p>Természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140), balin (<i>Aspius aspius</i>), szívárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), lápi póc (<i>Umbra krameri</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>)</p> <p>Augusztusban, aszálykor a terület természetes vízutánpótlása gyakorlatilag megszűnik a Nagy Duna felől, pont akkor, amikor a leginkább oxigénhiányos a víz, ezen még ront a rengeteg üdülő jelenléte. A feliszapolódás természetes folyamat, azonban sokkal lassabban menne végbe természetes körülmények között. Felgyorsulása köthető a horgászati tevékenységhez (beetetés), valamint a Dél-Pesti Szennyvíztisztítóhoz és a lakossági vízbevezetéshez. Főként a területen található jelölő, vízhez kötődő élőhelyeket és halfajokat érinti kedvezőtlenül.</p>
K03.05	behurcolt vagy betelepült fajok miatt kialakult	M	50	<p>mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>), közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>)</p>

	antagonizmus			Az épületlakó denevér-kolóniákat igen negatívan érintheti a parlagi galambok betelepődése. A mocsári teknőst (<i>Emys orbicularis</i>) a behurcolt vörös fülű ékszerteknős (<i>Trachemys scripta elegans</i>) szorítja ki az élőhelyéről.
--	--------------	--	--	---

3. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés:

A terület elsődleges és stratégiai jellegű rendeltetése, hogy őrizze meg a valamikor általánosságban jellemző társulások mára fragmentálódva megmaradt elemeit, az ott található jelölő növény- és állatfajokat, valamint azok élőhelyeit.

Célkitűzés:

A területen elsődleges célkitűzés a víztest élővilágának (Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacsok (3160)), balin (*Aspius aspius*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*)), a természetes mocsári vegetációnak (Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140)), a part mentén kialakult üde gyepeknek (*Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)), valamint az ártéri ligeterdőknek (Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas köris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*, Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)) az értékvesztések nélküli megőrzése, a változatosság és a területi kiterjedés lehetőség szerinti emelésével.

Speciális cél a hagymaburok orchidea (*Liparis loeselii*) állományának megőrzése, amelyhez a szukcesszióval szembeni aktív beavatkozás szükséges.

A természetszerű erdők kialakítása és fenntartása a jelölő erdei élőhelyeken kívül a jelölő faj skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) és közönséges denevér (*Myotis myotis*) populációinak fennmaradása érdekében elengedhetetlen.

Tekintve, hogy a terület élőhelyeinek és fajainak fennmaradása alapvetően a Ráckevei-Duna-ág vízminőségétől függ, a védelem kiemelt eszközei a vízminőség javító intézkedések, a partvonal további beépítéseinek megakadályozása, valamint a közösségi parthasználat erősítése a magáncélú használattal szemben.

Az inváziós idegenhonos fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), kagylótutaj (*Pistia stratioides*), ezüstkárász (*Carassius auratus gibelio*), törpeharcsa (*Ameiurus nebulosus*), kínai razbóra (*Pseudorasbora parva*), vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans* és *T. scripta scripta*)) terjedésének megállítása, lehetőség szerint minél teljesebb körű eltávolítása a jelölő élőhelyek fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. § 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül,

önkéntes vállalat formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A legfontosabb feladat a többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek számára a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, az úszólápok rögzülésének elkerülése, valamint az inváziós fajok terjedésének visszaszorítása. Fontos a vízínövényzet irtásának, elkostrásának megakadályozása az egész szakaszon, valamint a parti ingatlanok melletti vizes élőhelyek betöltésének megakadályozása. Ezen kívül szükséges a Ráckevei Duna-ág vízminőségének javítása, valamint az egész Duna-ág területén a stégek és az engedély nélkül a nádasokban kialakított kijárócsatornák által okozott élőhely fragmentálódás problémájának megoldása. Az úszólápok és a vízínövényzet hullámverés elleni védelme érdekében szükséges a géphajó forgalom korlátozása is.

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A **gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz** tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, előírások, valamint a kritikus pontok beazonosítása.

Ezután következik az egyes kezelési egységek részletes jellemzése, amit kezelési egységenként a hozzájuk tartozó előírás-javaslatok, valamint vadgazdálkodási és élőhelyrekonstrukciós javaslatok felsorolása követ. **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot nevezzük, ami azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglal magában, az előírt kezelések betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek. A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a jelenlegi és várható jövőbeni gazdálkodási lehetőségeket.

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- Mivel a legnagyobb problémát az emberi jelenlét, ezen belül is főként a beépítések, a területfoglalás okozza a területen, a legfontosabb feladat a további beépítések korlátozása, a part-menti területek feltöltésének megakadályozása
- A másik legfontosabb feladat a vízminőség javítása a teljes területen. A kommunális szennyvizek tisztítatlanul történő bevezetésének megszüntetése szükséges, és a tisztított szennyvizeket is csak szűrőberendezéseken keresztül történő átfolytatás után javasolt az élővízbe vezetni.
- A horgászat által okozott zavarás nagyon jellemző a területen – ennek elkerülésére, illetve a helyzet javítása érdekében a teljes Duna-ágon javasolt horgászmentes övezetek kijelölése (főként a holtágak területén).
- A vízparti élőhelyeket felszabdáló, egyedi, sokszor engedély nélkül épült stégek helyett javasolt néhány nagyobb, közösségi stéget kialakítani és a kis stégeket ezzel egyidejűleg megszüntetni.
- A nyári időszakban a természetes vízutánpótlás minimálisra csökken, vagy megszűnik, ezért a víz nagyon oxigénhiányossá válik, jelentős az eutrofizáció. Ezt jelenleg szivattyúkkal próbálják megoldani, amihez pályázati forrásokra van szükség.

- Emellett a környezettudatosság növelése szükséges, hogy a területet használók tisztában legyenek az értékeivel és vigyázzanak is rájuk.
- Szükséges lenne a motoros vízijármű forgalom sebességkorlátozásának betartatása, mert jelenleg ez nem tapasztalható megfelelő mértékben.
- A meder használatra jogosító bérleti szerződések megkötése előtt (stégek, pontonok stb.) a természetvédelmi kezelővel egyeztetni szükséges.
- A vízfolyást követő ligeterdőt a vízgazdálkodási tevékenységek során megőrizni szükséges. A part és a parti zóna növényzetét – amennyiben az árvízvédelmi szempontból indokolt – fészkelési és szaporodási időszakon kívül az illetékes természetvédelmi kezelővel történő egyeztetés után szabad eltávolítani.
- A vízgazdálkodási szempontból szükséges kotrásokat általában az ívási és a telelési időszakon kívül kell elvégezni. Ez alól kivételt csak egyes esetekben a természetvédelmi kezelővel történő egyeztetés után lehet tenni.
- A vízgazdálkodás, hajózás céljából elhelyezett parti létesítmények (pl. hajózási jelek) fenntartási munkálatait a fészkelési időszakon kívül lehet elvégezni.

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok

A terület legnagyobb részét a szántókon kívül a gyepterületek alkotják. Ezeket jelenleg szinte mindenütt kaszálással hasznosítják, azonban az élőhelyek szempontjából a szolid, szarvasmarhával történő legeltetés volna az ideális.

Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok közül a szántóterületek visszagyepesítésére, valamint az idegenhonos erdőállományok őshonos fafajúvá történő szerkezetátalakítására vonatkozó javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg.

Kezelési egységek:

A tervekészítés során a teljes kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területre vonatkozó ÁNÉR alapú élőhelytérkép készült. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok, valamint a reális hasznosítási lehetőségek alapján az alábbi kezelési egységeket határoltuk le:

1. KE1: Láptavak, hínarasok és úszólápok
2. KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete
3. KE3: Nádasok
4. KE4: Üde láp- és sásrétek
5. KE5: Mocsárrétek
6. KE6: Özönnövények állományai
7. KE7: Fűzlápok és ligeterdők
8. KE8: Egyéb erdők
9. KE9: Szántók, parlagok, gyümölcsösök
10. KE10: Pufferterület

1. Kezelési egység kódja, neve:

KE1: Láptavak, hínarasok és úszólápok

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a jelölő élőhelynek számító holtmedrek, hínarasok és láptavak, valamint úszólápok (Dunavarsány, Szigetcsép és Szigetszentmiklós határánál).

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: Ac – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete
B1b – Úszólápok, tőzeges nádasok és télisásosok
B1bxC23 – Úszólápok, tőzeges nádasok és télisásosok (B1b) és Tőzegtőzölápok és ingólápok (C23) hibrid-kategóriája
U9xAc – Állóvizek (U9) és Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete (Ac) hibrid-kategóriája
U9xA24 – Állóvizek (U9) és Lápi hínár (A24) hibrid-kategóriája
- Natura 2000 élőhelytípus:
 - Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150)
 - Természetes disztróf tavak és tavacsók (3160)
 - Tőzegtőzölápok és ingólápok (7140) – az úszólápok tőzegtőzöláp részei sorolhatók ide

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezek a területeken semmilyen gazdálkodás nem javasolt, a cél érintetlenségük biztosítása, azonban a jelölő hagymaburok (*Liparis loeselii*) élőhelyén élőhelykezelési céllal javasolt a zöld nád időnkénti kézi kaszálása.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egység környezetében található jelölő élőhely védelme érdekében fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).
A kezelési egységben magaslesek elhelyezhetők, szórót, sózót azonban nem javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.
- A kezelési egységben található vizes élőhelyek környezetében kizárólag acélsörét használata javasolt, valamint fokozottan védett faj megjelenése esetén a vízivad- vadászat időbeli és térbeli korlátozása javasolt.

Vízgazdálkodás:

- A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízvezetés nem javasolt.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendeleten kívül a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet betartása kötelező.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
V55	Nádgazdálkodás a területen tilos.
V66	A legeltetés tilos.

V67	A területet kezeletlenül kell fenntartani, mindennemű beavatkozás tilos.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

4. táblázat: A KEI kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A terület vízellátásának biztosítását célzó bármilyen, kizárólag természetvédelmi célokat szolgáló élőhelyrekonstrukciós tevékenység támogatható.

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), kagylótutaj (*Pistia stratioides*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. A kezelési egységben a vizes élőhelyek területén az idegenhonos fajok (ezüstkárász (*Carassius auratus gibelio*), törpeharcsa (*Ameiurus nebulosus*) és kínai razbóra (*Pseudorasbora parva*), vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans* és *T. scripta scripta*)) állományának csökkentése is szükséges, bár ennek kidolgozott módszertana jelenleg nincs.

Kezelési javaslatok indoklása

Az inváziós fajok lehetőség szerinti minél teljesebb körű eltávolítása a jelölő élőhelyek (Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacsok (3160), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140)) fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél, mivel az inváziós fajok terjedése a jelölő élőhelyek degradálását, megsemmisülését okozhatná. Egyéb kezelés ezen önfenntartó, vagy spontán szukcesszióval érintett területeken nem szükséges, a jelölő hagymaburok (*Liparis loeselii*), balin (*Aspius aspius*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és vidra (*Lutra lutra*) populációk érintetlen „magterületeként” szolgálhat a terület. A túltartott vadállomány taposásával, túrással a jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

2. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen nagy kiterjedésben megtalálható vízfelületek, horgász- és halastavak.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: U8 – Folyóvizek
U9 – Állóvizek
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

A kezelési egységben nem végezhető semmilyen olyan tevékenység, ami negatívan befolyásolja a vízminőséget, valamint a természeti értékek fennmaradásához szükséges vízjárást. A jelenleg meglévő egyedi horgászstégek helyett közösségi stégek kijelölése és a régi, kicsi stégek megszüntetése javasolt.

A Ráckevei Duna-ág vízfelületét érintően javasolt horgászmentes övezetek kijelölése (főként a holtágak területén).

Vadgazdálkodás:

- A kezelési egységben található vizes élőhelyek környezetében kizárólag acélsörét használata javasolt, valamint fokozottan védett faj megjelenése esetén a vízivad-vadászat időbeli és térbeli korlátozása javasolt.

Vízgazdálkodás:

- A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízvezetés nem javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendeleten kívül a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet betartása kötelező.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minősítésű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
V10	Halastavak medrének meszezése tilos. <i>Megjegyzés: kivéve a mesterséges fenntartású intenzíven használt halastavakat.</i>
V14	A vízi növényzet és a part menti növényzet irtása (vágás, nádégetés, cserjék kivágása) tilos. <i>Megjegyzés: Kivéve az idegenhonos inváziós fajok esetében.</i>
V16	A halastavak medrének kotrásából származó iszap a parton nem deponálható, azt a területről el kell szállítani. <i>Megjegyzés: Nem csak a halastavakból, hanem a Ráckevei-Duna-ágból származó iszap elhelyezésére is vonatkozik.</i>
V17	Április 1. és július 15. között tókaszálás tilos.
V19	Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos.

V24	A természetes hozam javítására a tavakban csak istállótrágya alkalmazható.
V27	Halastavak nyílt vízfelületein csérek, szerkők, sirályok megtelepedését segítő mesterséges fészkelő szigetek kialakítása és karbantartása szükséges.
V29	A halastóra a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság által jóváhagyott „madárriasztási tervet” kell készíteni és alkalmazni.
V31	A halastavakat elválasztó gátak és csatornák növényzetét egy kaszanyom szélességben szabad kaszálni közepén, hogy mindkét oldalon maradjon legalább 1-1 m kaszálatlan sáv.
V34	A tavasszal szárazon álló tavakat július 15-ig nem lehet feltölteni.
V38	Őszi lehalászású tavakon április 1. és július 15. között a vízszint ingadozása nem haladhatja meg a napi 5 cm-t.
V55	Nádgazdálkodás a területen tilos.
V58	Nádat deponálni, válogatni a területen tilos.
V66	A legeltetés tilos.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

5. táblázat: A KE2 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), kagylótutaj (*Pistia stratioides*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. A kezelési egységben a vizes élőhelyek területén az idegenhonos fajok (ezüstkárász (*Carassius auratus gibelio*), törpeharcsa (*Ameiurus nebulosus*) és kínai razbóra (*Pseudorasbora parva*), vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans* és *T. scripta scripta*)) állományának csökkentése is szükséges, bár ennek kidolgozott módszertana jelenleg nincs.

Azon régi, visszaiszapódott mellékágak esetében, ahol nem találhatók úszólápok, javasolt a természetvédelmi célú revitalizáció, hogy a területekre lassan áramló víz jusson.

Kezelési javaslatok indoklása

Az inváziós fajok lehetőség szerinti minél teljesebb körű eltávolítása a környező jelölő élőhelyek (Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel

(3150), Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140)) fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél, mivel az inváziós fajok terjedése a környező jelölő élőhelyek degradálását, megsemmisülését okozhatná. Egyéb kezelés ezen öfenntartó, vagy spontán szukcesszióval érintett területeken nem szükséges, a jelölő balin (*Aspius aspius*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és vidra (*Lutra lutra*) populációk érintetlen „magterületeként” szolgálhat a terület.

3. Kezelési egység kódja, neve:

KE3: Nádasok

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak a területen nagy kiterjedésben megtalálható, kevésbé értékes növényállománnyal rendelkező, gyomosodó és cserjésedő nádasok.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

A nádasok területén célszerű mindenféle művelést kerülni. A jelölő hagymaburok (*Liparis loeselii*) élőhelyén élőhelykezelési céllal javasolt a zöld nád időnkénti kézi kaszálása.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az nádasokból a gyepekre táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).
A kezelési egységben magaslesek, szórók, sózók elhelyezése nem javasolt. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Vadetető elhelyezése nem javasolt, illetve minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza kerüendő. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.
- A kezelési egységben található vizes élőhelyek környezetében kizárólag acélsörét használata javasolt, valamint fokozottan védett faj megjelenése esetén a vízivadászat időbeli és térbeli korlátozása javasolt.

Vízgazdálkodás:

- A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízelvezetés nem javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendeleten kívül a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet betartása kötelező.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
V58	Nádat deponálni, válogatni a területen tilos.
V66	A legeltetés tilos.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágy szárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA03	A területen szóró, vadetető, szóó nem létesíthető.

6. táblázat: A KE3 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A terület vízellátásának biztosítását célzó bármilyen, kizárólag természetvédelmi célokat szolgáló élőhelyrekonstrukciós tevékenység támogatható.

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), kagylótutaj (*Pistia stratioides*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni. A kezelési egységben a vizes élőhelyek területén az idegenhonos fajok (ezüstkárász (*Carassius auratus gibelio*), törpeharcsa (*Ameiurus nebulosus*) és kínai razbóra (*Pseudorasbora parva*), vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans* és *T. scripta scripta*)) állományának csökkentése is szükséges, bár ennek kidolgozott módszertana jelenleg nincs.

Kezelési javaslatok indoklása

Az inváziós fajok lehetőség szerinti minél teljesebb körű eltávolítása a környező jelölő élőhely (Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140)) fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél, mivel az inváziós fajok terjedése a jelölő élőhely degradálását, megsemmisülését okozhatná. Egyéb kezelés ezen önfenntartó, vagy spontán szukcesszióval érintett területeken nem szükséges, a jelölő hagymaburok (*Liparis loeselii*), balin (*Aspius aspius*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és vidra (*Lutra lutra*) populációk érintetlen „magterületeként” szolgálhat a terület. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a

jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

4. Kezelési egység kódja, neve:

KE4: Üde láp- és sásrétek

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kategóriába a területen megtalálható láp- és sásrétek tartoznak, amelyek a kJT-n elszórtan, kis foltokban fordulnak elő.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: B1axB5 – Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a) és Nem zsombékoló magassásrétek (B5) hibrid-kategóriája
B5 – Nem zsombékoló magassásrétek
D1 – Meszes láprétek, rétlápok (*Caricion davallianae*)
- Natura 2000 élőhelytípus: Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok

Ezen élőhelyek számára a kaszálás az ideális kezelési mód, mivel azonban a tavaszi magasabb vízállás miatt a területekre nem szabad korán rámenni, valamint a tavaszi időszakban virágzó növények közül több is értékes és jelölő faj a területen, a kaszálás legkorábbi javasolt időpontja június 20. A jelölő hagymaburok (*Liparis loeselii*) élőhelyén élőhelykezelési céllal javasolt a zöld nád időnkénti kézi kaszálása.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az nádasokból a gyepekre táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrassal sokszor károsítja ezeket).
A kezelési egységben magaslesek, szórók, sózók elhelyezése nem javasolt. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Vadetető elhelyezése nem javasolt, illetve minden olyan tevékenység, amely a vadászható vadfajok populációinak (elsősorban csülkös vadfajok) növekedését okozza kerülendő. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.
- A kezelési egységben található vizes élőhelyek környezetében kizárólag acélsörét használata javasolt, valamint fokozottan védett faj megjelenése esetén a vízivad- vadászat időbeli és térbeli korlátozása javasolt.

Vízgazdálkodás:

- A vízhez kötődő élőhelyek vízellátottságának biztosítása szükséges, a területről a vízvezetés nem javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló gyepterületek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet betartása kötelező.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY80	A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY89	10 ha-nál nagyobb tábla esetében minden szárzúzásánál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárzúzásának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárzúzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni.
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY94	10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként.
GY99	A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
V58	Nádat deponálni, válogatni a területen tilos.
V66	A legeltetés tilos.
VA03	A területen szóró, vadetető, szóó nem létesíthető.

7. táblázat: A KE4 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A terület vízellátásának biztosítását célzó bármilyen, kizárólag természetvédelmi célokat szolgáló élőhelyrekonstrukciós tevékenység támogatható.

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), kagylótutaj (*Pistia stratioides*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

Az inváziós fajok lehetőség szerinti minél teljesebb körű eltávolítása a jelölő élőhely (Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)) fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél, mivel az inváziós fajok terjedése a jelölő élőhely degradálását, megsemmisülését okozhatná. Egyéb kezelés ezen önfenntartó, vagy spontán szukcesszióval érintett területeken nem szükséges, a jelölő hagymaburok (*Liparis loeselii*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és vidra (*Lutra lutra*) populációk érintetlen „magterületeként” szolgálhat a terület. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

5. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE5: Mocsárrétek

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak a területen csak Szigetbecse határában, kis kiterjedésben előforduló mocsárrétek.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: D34 – Mocsárrétek
- Natura 2000 élőhelytípus: *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezen élőhelyek számára a kaszálás az ideális kezelési mód, mivel azonban a tavaszi magasabb vízállás miatt a területekre nem szabad korán rámenni, valamint a tavaszi időszakban virágzó növények közül több is értékes és jelölő faj a területen, a kaszálás legkorábbi javasolt időpontja június 20. A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés is megengedhető, azonban a február 15. és június 20. közötti időszakban nemkívánatos.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egységben található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).
- A kezelési egységben magaslesek elhelyezhetők, szórót, sózót csak a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló gyepterületek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet betartása kötelező.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY23	Biztosítani kell a felhalmozódott fűavar eltávolítását.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetése csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság egyedi írásos-véleménye alapján történhet.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.
GY42	Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha.
GY54	Villanypásztor használata esetén egy szakasz területe nem lehet kisebb 20-ha-nál.
GY57	Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható.
GY62	A gyepeken legeléskizárt terület kialakítása szükséges, ami nem haladja meg a parcella 30%-át.
GY64	Kaszáló sarjülegeltetését a kaszálás napjától számított 30 napon belül megkezdeni tilos.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY80	A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY89	10 ha-nál nagyobb tábla esetében minden szárzúzásánál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárzúzásának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárzúzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni.
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY94	10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként.
GY99	A kaszátlan területet évente más helyen kell kialakítani.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
VA01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

8. táblázat: A KE5 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok

A gyepek cserjementesítése természetvédelmi cél, de a gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat a jelölő élőhely (*Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)) változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyepké alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulást, megőrizve azok kiterjedését. A fejlesztés a gyepgazdálkodást tenné lehetővé azáltal, hogy a túlzottan cserjés részeken szárazúzóaszt és többszöri utókezelést alkalmaz, ami után a kaszálás vagy legeltetés már végezhető.

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhely (*Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A meghatározott legelő állategység, valamint a megfelelő időintervallumban, a gyepek talajának száradása után végzett legeltetés, illetve kaszálás és a megfelelő módon végzett cserjeirtás biztosítja a gyep megfelelő állapotát, mind az alul-, mind a túlhasznosítást kizárja. A kaszátlan és legelészű terület az adott évben érintetlenül őrzik meg a terület élővilágát, magterületet nyújtva az itt megbúvó fajok terjedéséhez. Kiseb cserjefoltok meghagyása a növényzet változatossága miatt javasolható. A legdiverzebb fajösszetételű gyepfoltok általában gyep-cserjés átmeneti zónában találhatóak. Az inváziós fajok terjedése a jelölő élőhely degradálását, megsemmisülését okozhatná. A túltartott vadállomány taposásával, túsásával a jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt.

6. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE6: Özönnövények állományai

Kezelési egység meghatározása:

A területen többfelé megtalálható, gyakorlatilag összefüggő, főként lágyszárú özönnövények – pl. aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*) – alkotta állományok tartoznak ide.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: OD – Lágyszárú özönnövények állományai
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezen élőhelyek esetében a legfontosabb feladat az özönnövények visszaszorítása, majd eltávolítása, ezután a területeket a környező kezelési egységek szerinti kezeléssel javasolt fenntartani.

Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az

szántóterületeken táplálkozó, valamint onnan a környező gyepekre is táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).

A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, szózt a kezelési egység területén csak a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés után javasolt elhelyezni. Vadföldeket nem javasolt kialakítani. Vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az özönnövények eltávolítása után azokon a területeken, ahol gyepek alakulnak ki, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet betartása kötelező.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása kötelező..
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

9. táblázat: A KE6 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni, utána a közvetlen környezetben található területekre jellemző ligeterdő-, illetve nedves gyepterület visszaállítása javasolt.

Kezelési javaslatok indoklása

Az inváziós fajok lehetőség szerinti minél teljesebb körű eltávolítása a környező jelölő élőhelyek (Mészkedvelő üde lág- és sásrétek (7230), Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és

magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*, Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*) (91F0)) fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél, mivel az inváziós fajok terjedése a azok degradálását, megsemmisülését okozhatná. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt.

7. *Kezelési egység kódja, neve:*
KE7: Fűzlápok és ligeterdők

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen többfelé elszórtan, nagyobb kiterjedésben főként Dömsöd és Tass határában megtalálható puhafás és keményfás ligeterdők.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: J1a – Fűzlápok
J4 – Fűz-nyár ártéri erdők
J6 – Keményfás ártéri erdők
RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdő
RBxB1a – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdő (RB) és Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a) hibrid-kategóriája
RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdő
- Natura 2000 élőhelytípus:
 - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*
 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*) (91F0)

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezek a területeken az erdőborítás és a fajgazdagság fenntartása, valamint az inváziós fajok eltávolítása a legfontosabb feladat. Az üzemtervezett erdőrészeket javasolt fokozatosan vágáskor nélküli erdőkké sorolni, majd távlati célként a művelés és üzemtervezés alól kivonni.

Erdőgazdálkodás:

- Továbbra sem javasolt a jelenleg nem üzemtervezett ligeterdő-foltokat az üzemtervezésbe bevonni.
- Üzemtervezett ligeterdők esetében véghasználat nem javasolt. Vágáskor nélküli besorolás javasolt. Elsődleges feladat a folyamatos erdőborítás/árnyékolás biztosítása.
- A sikertelenül fásított állományok további fásítása nem javasolt.
- Fakitermelés a jelölő élőhely védelme érdekében csak október 1. és március 15. között végezhető.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területéről történő eltávolítása. Ez az őshonos állományok felújulása mellett a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében is fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).

A kezelési egységben magaslesek elhelyezhetők, szórót, szózt csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

Vízgazdálkodás:

- Az élőhelyek ökológiai vízigényét biztosítani kell. Nem engedélyezhető a területre jutó csapadék mesterséges elvezetése, a vízellátást biztosító vízfolyás mederrendezése, ha az az élőhelyet károsíthatja.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló erdők esetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, illetve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról.

Irányadó a Budapesti erdőtervezési körzet, valamint a Pusztavacsi erdőtervezési körzetkörzeti erdőterve.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Az őshonos fafajú erdőterületekre vonatkozó erdőgazdálkodási előírás-javaslatok
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E28	Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
E47	Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés elhagyása.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.

E50	A vágásterületen történő égetés mellőzése.
E52	Őshonos fafajú faállomány táj- és termőhelyhonos fa- és cserjefajokkal történő felújítása.
E53	Mesterséges felújítás nem alkalmazható.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdősítések során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatásági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

10. táblázat: A KE7 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

A kezelési egység vízviszonyait a természetes vízjáráshoz hasonlóvá szükséges alakítani, ennek érdekében megfelelő vízszabályozó műtárgyak kialakítása javasolt. Az őshonos puhafás ligeterdők rendszeres árvízi elöntést kaptak korábban. Ezek részbeni utánzása természetességüket növelné.

Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési javaslatok a tájidegen, inváziós fajok területről történő kiszorításával biztosítják az őshonos Natura jelölő állományok (Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)* és Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)) fennmaradását, regenerációját. Az elő- és véghasználatok kíméletes végzése a Natura jelölő állományok természetessége szempontjából kiemelkedő fontosságú. Az intenzív használatok hosszabb távon a természeti állapot degradációjával járnának. Az extenzív erdőgazdálkodás, vagy a be nem avatkozás megfelelő élőhelyek kialakulását (holt/elhaló fák) biztosítja a jelölő faj skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*),

valamint a szintén jelölő denevérfaj (közönséges denevér (*Myotis myotis*)) számára. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt.

8. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE8: Egyéb erdők

Kezelési egység meghatározása:

A területen sok helyen, nagy kiterjedésben megtalálható egyéb, őshonos, idegenhonossal elegyes, vagy idegenhonos állományú erdők, facsoportok és erdősávok tartoznak ide. Ezek között nagyon sok a nemes nyár és akácültetvény.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdő
RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdő
RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők
S1 – Ültetett akácok
S2 – Nemesnyárasok
S3 – Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők
S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai
S7 – Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezen erdők esetében a legfontosabb, távlati célkitűzés az idegenhonos fajok eltávolítása, az állományok őshonosra cserélése. Ütemezés szerint a természetszerű erdőkkel érintkező, valamint a gyepeket veszélyeztető állományokkal javasolt kezdeni az átalakítást.

Erdőgazdálkodás:

- A sikertelenül fásított állományok további fásítása nem javasolt. Speciális eset: Makád közigazgatási területén a Királyréti vesszős területén (Makád 0141, 0142 és 0143/1 hrsz.-ok) a nemes nyárasok telepítése nem volt sikeres. Ezen a területen javasolt az erdőfelújítást nem újból megkísérelni, hanem a továbbiakban a tuskókat eltávolítani, a területet leszárzózni, majd visszagyepesíteni és lehetőleg legeltetéssel, esetleg kaszálással gyepterületként fenntartani.
- A területen a tarvágás maximális mérete 1 ha lehet, míg a fokozatos felújító vágásé 3 ha. Ahol valamiféle vágásos művelés van, ott a felújítási ciklus minél hosszabb legyen. A nemesnyáras állományok esetében, amennyiben a gazdálkodó őshonos állományra szeretné a jelenlegit lecserélni, a tarvágás mérete meghaladhatja az 1 ha-t.
- A védett és fokozottan védett madarak (gémtelep, barna kánya (*Milvus migrans*)) fészket tartó fákat véghasználat során megtartani szükséges.
- Fakitermelés csak vegetációs időn kívül végezhető.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése,

valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez az őshonos állományok felújulása mellett a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében is fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).

- A kezelési egységben magaslesek elhelyezhetők, szórót, sózót csak a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

Vízgazdálkodás:

- Az élőhelyek ökológiai vízigényét biztosítani kell. Nem engedélyezhető a területre jutó csapadék mesterséges elvezetése, a vízellátást biztosító vízfolyás mederrendezése, ha az az élőhelyt károsíthatja.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló erdők esetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, illetve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról.

Irányadó a Budapesti erdőtervezési körzet, valamint a Pusztavacsi erdőtervezési körzet körzeti erdőterve.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Az idegenhonos fajokkal egyes erdőterületekre vonatkozó erdőgazdálkodási előírás-javaslatok
E06	Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkének (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fajok eltávolítása.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fajok teljes mértékű eltávolításai.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészt területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladjon meg az 5%-ot.
E44	Fakitermelés augusztus 15. és február 1. között.
E47	Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés elhagyása.
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fajokkal, illetve faállomány típusal.
E53	Mesterséges felújítás nem alkalmazható.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos faj alkalmazása.
E58	Az erdősítések során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fajú faállományok véghasználatára és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.

E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a táj- és termőhelyhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

11. táblázat: A KE8 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó, elsősorban a jelölő élőhelyekkel érintkező erdőrészekben.

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési javaslatok a tájidegen, inváziós fajok területről történő kiszorításával biztosíthatják a környező Natura jelölő élőhelyek (Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150), *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)* és Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)) fennmaradását. Az extenzív erdőgazdálkodás, vagy a be nem avatkozás megfelelő élőhelyek kialakulását (holt/elhaló fák) biztosítja a jelölő faj skarlatbogát (*Cucujus cinnaberinus*) és közönséges denevér (*Myotis myotis*) számára. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a környező jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a

megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük csak a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt.

9. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE9: Szántók, parlagok, gyümölcsösök

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak a kJT-n belül, elszórta, nagyobb kiterjedésben főként Dunaharaszti, Taksony, Szigetbecse, Dömsöd, Makád és Tass közigazgatási területén előforduló egyéves és évelő szántóterületek, parlagok és gyümölcsösök.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
T2 – Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák
T6 – Extenzív szántók
T8 – Extenzív szőlők és gyümölcsösök
T10 – Fiala parlag és ugar
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezek a területeken a távlati célkitűzés a visszagyepesítés, azonban ez jelenleg nem reális célkitűzés. Addig is a kisparcellás művelést javasolt előtérbe helyezni, változatos fajösszetétellel. Ha ez sem megoldható, akkor célszerű az egyéves kultúrák helyett évelőket ültetni. Egyéves kultúra esetén a gabonaféléket javasolt előnyben részesíteni. A parlagokon faültetvény telepítése és újbóli felszántás nem javasolt. E területek esetében egyelőre a reális kezelési cél a vegyszerhasználat minél alacsonyabb mértékűre történő visszaszorítása, távlati cél pedig a gyepgazdálkodásra történő áttérés.

Amennyiben gyepek állnak helyre, azok későbbi legeltetése javasolt.

- A területet rendszeresen látogató, védett ragadozó madárfajok (pl. vörös vércse (*Falco tinnunculus*)) védelme érdekében rágcsálóirtó szerek alkalmazása nem javasolt.

Vadgazdálkodás:

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez az őshonos állományok felújulása mellett a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében is fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).
- A kezelési egységben magaslesek elhelyezhetők, szórót, szót a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés után javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet előírásai kötelezőek. A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv

elfogadásának időpontjában a kezelési egység szántóföldi élőhelytípusaira nincsenek. Az esetleges élőhelyrekonstrukció keretében helyreállítható gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.
SZ02	Évelő szálas pillangós takarmánynövények teljes területének kijelölt legalább 50%-án az első növedék június 30. után vágható le, a teljes terület másik legfeljebb 50%-án az első növedék április 25-ig vágható le.
SZ03	A betakarítást követően tarlóhántás, illetve tarlóápolás kötelező.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
SZ05	Évelő szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
SZ09	A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni.
SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
SZ11	Szalma, széna: szalma, széna depóniát és bálát (különösen a felszíni vizektől mért 200 m távolságon belül és ártéren) a területről 30 napon belül le kell hordani.
SZ12	Egyéb szerves hulladék (szér, levél, cefre): cefre mésszel keverve talajjavítás céljából csak engedéllyel helyezhető ki.
SZ13	Szántóföldön trágyaszarvas kialakítása tilos.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ17	Természetközeli állapotú erdőtervi jellel ellátott láperdő és keményfás ligeterdő, illetve vizes élőhely szélétől számított 50 m-es sávban szántóföldi növénytermesztés során kemikáliák és bioregulátorok nem alkalmazhatók.
SZ18	A táblán egy gazdálkodási évben csak egyszeri alkalommal szabad gyomirtó szert használni.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ20	Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.
SZ23	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ25	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók.
SZ30	Mozaikos kisparcellás gazdálkodás folytatása, ahol egy tábla mérete legfeljebb 10 hektár.
SZ35	Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket.
SZ38	5 év átlagában a következő vetésszerkezet betartása javasolt fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldség, legfeljebb 25% egyéb kultúra.

SZ43	Fás szárú és lágy szárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ44	Fóliasátras és üvegházhasználat tilos.
SZ46	Melioráció tilos.
SZ48	Drénezés tilos.
SZ49	Az időszakos- és állandó vízállások körül 3 méteres szegélyben talajművelés nem végezhető.
SZ51	Szántó vizes élőhelyé alakítása spontán gyeperedéssel.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel.
SZ54	Szántó füves élőhelyé alakítása, későbbi kezelés nélküli spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyeperedéssel.
SZ61	Magvetést nyár végén vagy ősszel kell elvégezni.
SZ62	Telepítés előtt, valamint a program teljes ideje alatt műtrágya és bármilyen szerves trágya kijuttatása tilos.
SZ64	A telepítést követő évtől legalább évi egyszeri kaszálás, illetve kíméletes, pásztoroló legeltetés szükséges.
SZ65	A vetést követő egy vagy két évben júliusi tisztító kaszálást kell végezni a nedves szántó gyomfajainak visszaszorítására.
SZ66	A telepítést követő második évtől évi kétszeri kaszálás (május-júniusban, illetve augusztus-szeptemberben), valamint a kaszálást követő sarjülegeltetés szükséges az aranyvessző és a nád visszaszorítására, valamint a cserjésedés megakadályozására.
SZ67	Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyepek kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék használata tilos, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők.
SZ74	Őshonos fajokból álló fasorok, facsoportok, szoliter fák, cserjefoltok telepítése.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. <i>Megjegyzés: Az SZ74-es előírás-javaslat alkalmazása esetén.</i>

12. táblázat: A KE9 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, a szántóterületek visszagyepesítése természetvédelmi szempontból támogatandó, elsősorban a jelölő élőhelyekkel érintkező területeken.

- Visszagyepesítéskor javasolt a szénaróhordás módszerét alkalmazni: a környéken, termésérés előtt pár nappal gyűjtött szénát a gyepesítendő területre rá kell hordani. A megérő és kipergő magvak csírázni tudnak, a területen maradó széna pedig árnyékoló hatása révén véd a gyomosodástól.
- Mezővédő erdősávok telepítése javasolt.

A denevérállományok hosszú távú fenntartása a kapcsolódó roncsolt területek védőfunkciójának biztosításával/erősítésével hatékonyabban lehetséges, így ezeken a szomszédos területeken olyan típusú élőhelyfejlesztési lépések (pl. szántó-erdő konverzió, gyomos területek erdősítése) javasolhatók, amelyek a természet szerű erdők kiterjesztését, illetve a gazdálkodási környezet melletti fenntartását egyaránt szolgálják.

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagnő (*Ambrosia artemisiifolia*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

A különböző vegyszerhasználati korlátozás-javaslatok a környező jelölő élőhelyek (Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150), Természetes disztróf tavak és tavacskák (3160), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétei (6440), Tőzegmohás lápok és ingólápok (7140), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) és Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőrös (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*) védelmében fontosak, ugyanis a bemosódó műtrágyák, illetve vegyszerek károsítják a gyepeket, vízhez kötődő erdőtársulásokat és vizes élőhelyeket, gyomosodás indul meg, illetve ezáltal könnyebben megtelepednek az inváziós növényfajok. Ezen kívül a vegyszerek bemosódhatnak a Duna-ág vizébe is, ennek megakadályozása pedig a jelölő halfajok (balin (*Aspius aspius*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*)) érdekében szükséges. Az előírás-javaslatok másik csoportja rekonstrukciós jellegű: ott, ahol nem kiemelkedően gazdaságos a mezőgazdasági termelés, a gyepterület növelése érdekében és idővel, hosszú távon a jelölő élőhelyek kiterjedésének növekedése érdekében javasoljuk a szántók visszagyepesítését. Hosszú távon a kJT-n található szántóterületek visszagyepesítése az egykor ott feltehetően megtalálható jelölő élőhelyek újbóli megjelenését segíti elő. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a környező jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyen javasolt.

10. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE10: Pufferterület

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kategóriába azon területek tartoznak, amelyek a többi kezelési egységbe nem lettek besorolva, főként jellegtelen, gyomos élőhelyek, kiskertek, kertvárosi területek, felhagyott szántók, tanyák, út- és vasúthálózat.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
- OB – Jellegtelen üde gyepek
- OC – Jellegtelen száraz- vagy félszáraz gyepek
- OG – Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet
- P2a – Üde és nedves cserjések
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- P8 – Vágásterületek
- T9 – Kiskertek
- U2 – Kertvárosok, szabadidős létesítmények
- U4 – Telephelyek, roncssterületek és hulladéklerakók
- U7 – Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak
- U10 – Tanyák, családi gazdaságok
- U11 – Út- és vasúthálózat
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ebben a kezelési egységben reális cél a fenti élőhelyek további kiterjedésének megakadályozása. A területegységeken csak olyan funkciók és létesítmények elhelyezését javasoljuk, amelyek a szomszédos élőhelyek és az azokon található értékes fajok fennmaradását nem veszélyeztetik.

Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az szántóterületeken táplálkozó, valamint onnan a környező gyepekre is táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).

A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, sózót a kezelési egység területén a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés után javasolt elhelyezni. Vadföldeket nem javasolt kialakítani. Vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységbe tartozó, Natura 2000 kijelölés alatt álló gyepterületek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet betartása kötelező.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

13. táblázat: A KE10 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans* és *T. scripta scripta*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

Az inváziós fajok eltávolítása segít megőrizni a szomszédos jelölő élőhelyeket (Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150), Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétei (6440), Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas köris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*, Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)). A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a környező jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyen javasolt.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

- Azon régi, visszaiszapolódtott mellékágak esetében, ahol nem találhatók úszólápok, javasolt a természetvédelmi célú revitalizáció, hogy a területekre lassan áramló víz jusson. Erre vonatkozó javaslatokat a KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete kezelési egység előírás-javaslatai tartalmazzák.
- A denevérállományok hosszú távú fenntartása a kapcsolódó roncsolt területek védőfunkciójának biztosításával/erősítésével hatékonyabban lehetséges, így ezeken a szomszédos területeken olyan típusú élőhelyfejlesztési lépések (pl. szántó-erdő konverzió, gyomos területek erdősítése) javasolhatók, amelyek a természet szerű erdők kiterjesztését, illetve a gazdálkodási környezet melletti fenntartását egyaránt szolgálják. Erre vonatkozó javaslatokat a KE9: Szántók, parlagok, gyümölcsösök kezelési egység előírás-javaslatai tartalmazzák.
- A fás növényzet nélküli folyó- és patakszakaszokon – összhangban a mederfenntartási elképzelésekkel – őshonos, a területen is jellemző fajokból álló fasorok, illetve keskeny erdősávok telepítését is meg lehet fontolni. Megfelelő méretű területsáv rendelkezésre állása esetén (főként gyomos gyepek és szántók rovására) szóba jöhet vízállások menti állományok kiszélesítése is. Erre vonatkozó javaslatokat a KE9: Szántók, parlagok, gyümölcsösök, KE10: Pufferterület kezelési egységek előírás-javaslatai tartalmazzák.
- Az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), zöldjuhar (*Acer negundo*), aranyvessző-fajok (*Solidago ssp.*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), kagylótutaj (*Pistia stratioides*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges a teljes területen elvégezni. A vizes élőhelyeket magukba foglaló kezelési egységekben az idegenhonos fajok (ezüstkárász (*Carassius auratus gibelio*), törpeharcsa (*Ameiurus nebulosus*) és kínai razbóra (*Pseudorasbora parva*), vörösfülű és sárgafülű ékszerteknős (*Trachemys scripta elegans* és *T. scripta scripta*)) állományának csökkentése is szükséges, bár ennek kidolgozott módszertana jelenleg nincs. Idegenhonos fajok eltávolítására vonatkozó javaslatokat a KE1: Láptavak, hínarasok és úszólápok, KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete, KE3: Nádasok, KE4: Üde láp- és sásrétek, KE5: Mocsárrétek, KE6: Özönnövények állományai, KE7: Fűzlápok és ligeterdők, KE8:

Egyéb erdők, KE9: Szántók, parlagok, gyümölcsösök és KE10: Pufferterület kezelési egységek előírás-javaslatok tartalmazzák.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A területen előforduló közösségi jelentőségű és védett fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések élőhely kezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé. Ennél fogva a kezelési egységekre vonatkozó előírás-javaslatok révén az itt előforduló védett fajok fennmaradása biztosított.

- A lápi vegetáció és a hagymaburok (*Liparis loeseli*) populációk megőrzése érdekében szükséges az úszólápok rögzülésének elkerülése. A hagymaburok élőhelyén kézi kaszálással történő élőhelykezelés szükséges. A faj védelme és megőrzése érdekében megfogalmazott javaslatok a KE1: Láptavak, hínarasok és úszólápok, KE3: Nádasok és KE4: Üde láp- és sásrétek kezelési egységeknél jelennek meg.
- A mocsári teknős megőrzése érdekében a vele konkuráló, élőhelyeit elfoglaló, idegenhonos vörösfülű teknősök (*Trachemys scripta elegans*) eltávolítása/visszaszorítása szükséges. A faj védelme és megőrzése érdekében megfogalmazott javaslatok a KE1: Láptavak, hínarasok és úszólápok, KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete, KE3: Nádasok és KE4: Üde láp- és sásrétek kezelési egységeknél jelennek meg.
- Dömsöd és Ráckeve határánál, az 51-es útnál a csatorna mentén a vidrákat rendszeresen elgázolják, ezért ide ökológiai átjárókat javasolt építeni (Dömsöd 0224/11 és 0182 hrsz.-k közötti részen).
- A területen előforduló denevérek számára denevérházak kihelyezése indokolt lehet (mivel a régi, romos épületeket felújítják, a templomtornyokból pedig kitiltják őket). Ez leginkább a KE7: Fűzlápok és ligeterdők, KE8: Egyéb erdők és KE10 Pufferterület kezelési egységek területén megfontolandó.
- A közönséges/hegyesorrú (*Myotis myotis/blythii*) denevérek szállásai a területen kívül található épületekben vannak. A Ráckevei Duna-ág kiemelt táplálkozóhelyként jelentős számukra. A területen található természetközeli állapotú erdők megóvása és területük növelése kívánatos a közönséges denevérek megőrzésének érdekében. A faj védelme és megőrzése érdekében megfogalmazott javaslatok a KE7: Fűzlápok és ligeterdők és KE8: Egyéb erdők kezelési egységeknél jelennek meg.
- A területen előforduló halfajok (balin (*Aspius aspius*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*)) védelme érdekében elsősorban a vízszennyezés megszüntetése, illetve a vízellátás biztosítása szükséges. A halfajok védelme és megőrzése érdekében megfogalmazott javaslatok a KE1: Láptavak, hínarasok és úszólápok, KE2: Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete, KE3: Nádasok és KE9: Szántók, parlagok, gyümölcsösök kezelési egységeknél jelennek meg.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú rendszeres felmérések a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek. A felmérések egyrészt a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak változását követik nyomon, másrészt veszélyeztetett és vagy természetközeli társulások megfigyelésére irányulnak.

A Ráckevei Duna-ág területén rendszeresen felmérésre kerülnek az NBmR keretein belül az alább felsorolt védett és fokozottan védett növényfajok. A felméréseket minden esetben az NBmR „Védett edényes növényfajok monitorozása” (Bata et al., 2011) protokollban lefektetett módszerek alapján végzik a szakemberek. Az egyes fajok után felsoroljuk az

NBmR szerinti mintavételi módszert és a Natura 2000 területen belül elhelyezkedő mintavételi helyeket (település, dűlő megjelöléssel.)

Faj	Felmért terület neve	Felmérés módszere
Hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>)	Szigetszentmiklós, Cuczor-sziget	A
Hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>)	Dunaharaszti, Haraszti-sziget, nyugati oldal	A
Hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>)	Szigetszentmiklós, déli állomány	A
Hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>)	Szigetcsép, Csupics-sziget	A
Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>)	A jobb állapotú nyarasokban, helyenként a nemesnyarasokban is gyakori	E

14. táblázat: A Ráckevei Duna-ág területén az NBmR keretein belül rendszeresen felmért fajok és a felmérés módszerei

Az NBmR keretei között végzett növénytársulás cönológiai felmérések közül a területen a nádas (*Phragmitetum communis*) társulás mintavételezése folyik. A protokoll szerinti (Bata et al. 2010) trend-monitorozást háromévente kell elvégezni. A mintaterület a Ráckevei Duna-ág területén Dunaharaszti és Szigetszentmiklós közigazgatási határának találkozásában van.

A Ráckevei Duna-ág területén kijelölésre kerültek a Natura 2000 élőhelytípusok változásának monitorozására kijelölt mintaterületek. Ezek felmérése még nem történt meg, a mintaterületek az első felméréskor pontosításra szorulnak ezért itt csak az élőhelytípus nevét tüntetjük fel, a dűlő nevét nem.

Mintavételi pontok száma	Natura 2000 élőhelytípus	Natura 2000 kód
2	Kékperjés láprét meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon	6410
3	Tőzegmohás lápok és ingólápok	7140
5	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	7230

15. táblázat: A Ráckevei Duna-ág területén Natura 2000 élőhelytípusok monitorozására kijelölt mintaterületek

Egyéb, a Ráckevei Duna-ág területén végzett felmérésekből előkerült, vagy a fenntartási terv szempontjából fontos, az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékében felsorolt fajokat kutatási monitorozási feladatok szempontjából az alábbiakban röviden ismertetjük.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*): területen szinte bizonyosan előfordul a nedves, üde kaszálóréteken. Populációinak felderítése célzott kutatást igényel. Állományának felmérése, amennyiben a faj a területen valóban előfordul, legalább 6 évente javasolt. A felmérést transzekt mentén végzett felméréssel javasoljuk elvégezni.

A vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) területen szinte bizonyosan előfordul a nedves, üde őszi vérfüves kaszálóréteken. Populációinak felderítése célzott kutatást igényel. Állományának felmérése, amennyiben a faj a területen valóban előfordul, legalább 6 évente javasolt. A felmérést transzekt mentén végzett felméréssel javasoljuk elvégezni.

Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*): A területen előfordulási helyeinek száma tíz fölött van. Feltehetőleg a területen sokkal többfelé előfordul. Állományainak célzott kutatása tudná kideríteni, hogy valójában mennyire elterjedt. Hosszabb távon állományainak célzott keresése legalább 6 évente javasolt. A faj imágóinak keresésére a késő őszi és a tél végi időszak a legkedvezőbb, lárvákkal szinte egész évben lehet találkozni a fák leváló kérge alatt.

Farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*): A területen faj jelenléte bizonyított. Populációinak felderítése célzott kutatást igényel. Állományának felmérése legalább 6 évente javasolt. A felmérést transzekt mentén végzett felméréssel javasoljuk elvégezni.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv II. mellékletében felsorolt kétéltűek és hüllők közül a területen a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) előfordulása bizonyított, a dunai tarajos göte (*Triturus dobrogicus*) populációi még felderítésre várnak. Az állományviszonyok pontosabb tisztázása, a területen belüli populációnagyság azonban csak célzott kutatással felderíthető. Javasoljuk az Élőhelyvédelmi Irányelv IV. függelékében felsorolt, a területen feltehetőleg előforduló, kétéltű és hüllőfajokkal együtt ez előbbi fajok célzott kutatását és a feltárt fajok populációinak legalább hat évente történő felmérését, mint a zöld levelibéka (*Hyla arborea*) vagy a barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*). A kétéltűek esetén a megfelelő helyeken történő egyedi megfigyelések, a hang alapján történő azonosítás, míg a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) esetén a varsázás lenne a legalkalmasabb módszer az állományok felderítésére. Alkalmazható módszer még a napozó példányok vizuális megfigyelése.

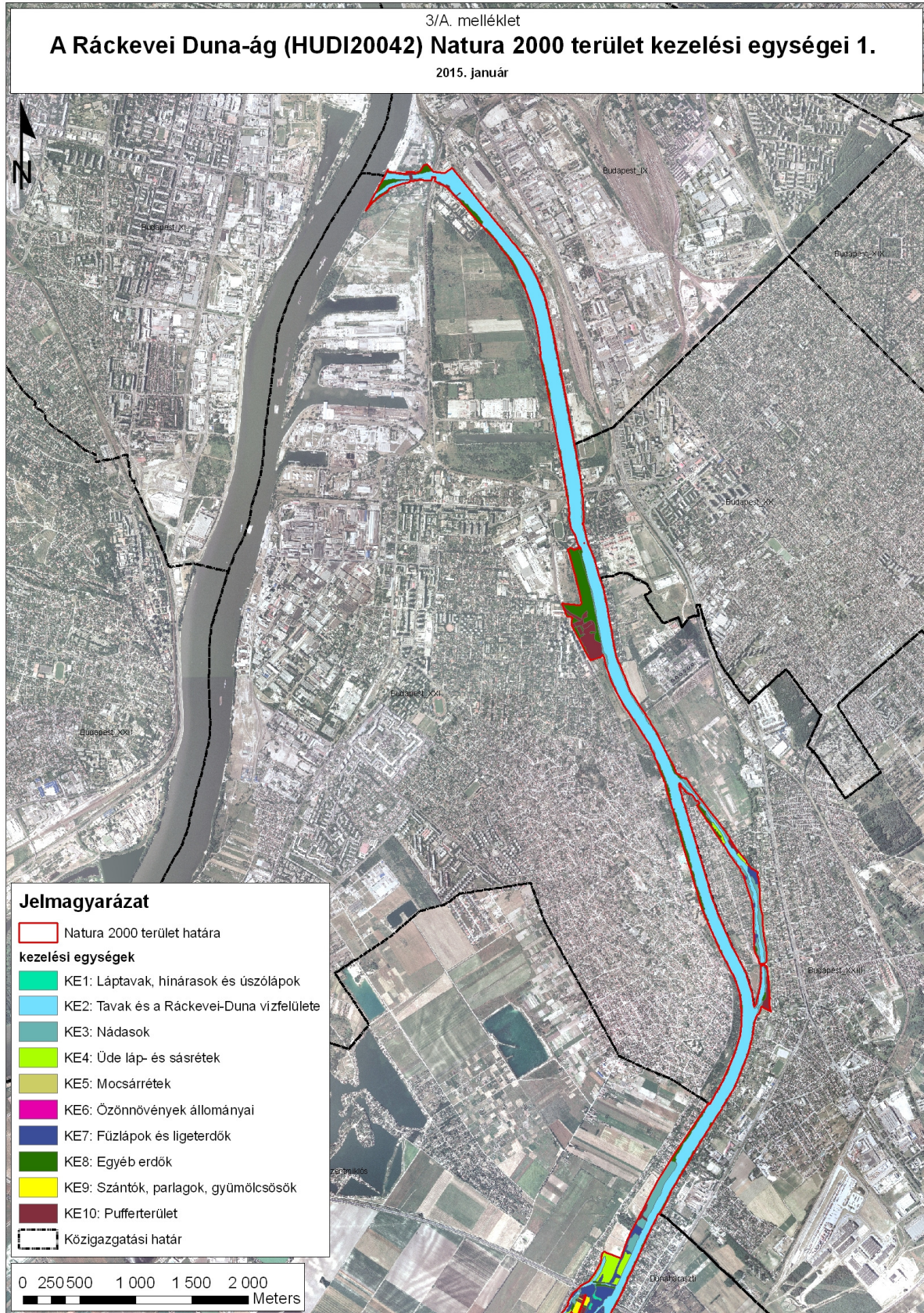
Az Élőhelyvédelmi Irányelv II. mellékletében felsorolt halfajok közül az alábbiak fordulnak elő a Ráckevei Duna-ág területén: lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), balin (*Aspius aspius*). A halfauna megtelepedésére és fenntartására alkalmas vizekben legalább hatévente az itt található halfajokat fel kell mérni. A felmérést elektromos halászgéppel, lehetőleg éjszaka történő felmérésekkel kell elvégezni. A halakat a helyszínen történt meghatározásuk után szabadon kell eresztetni.

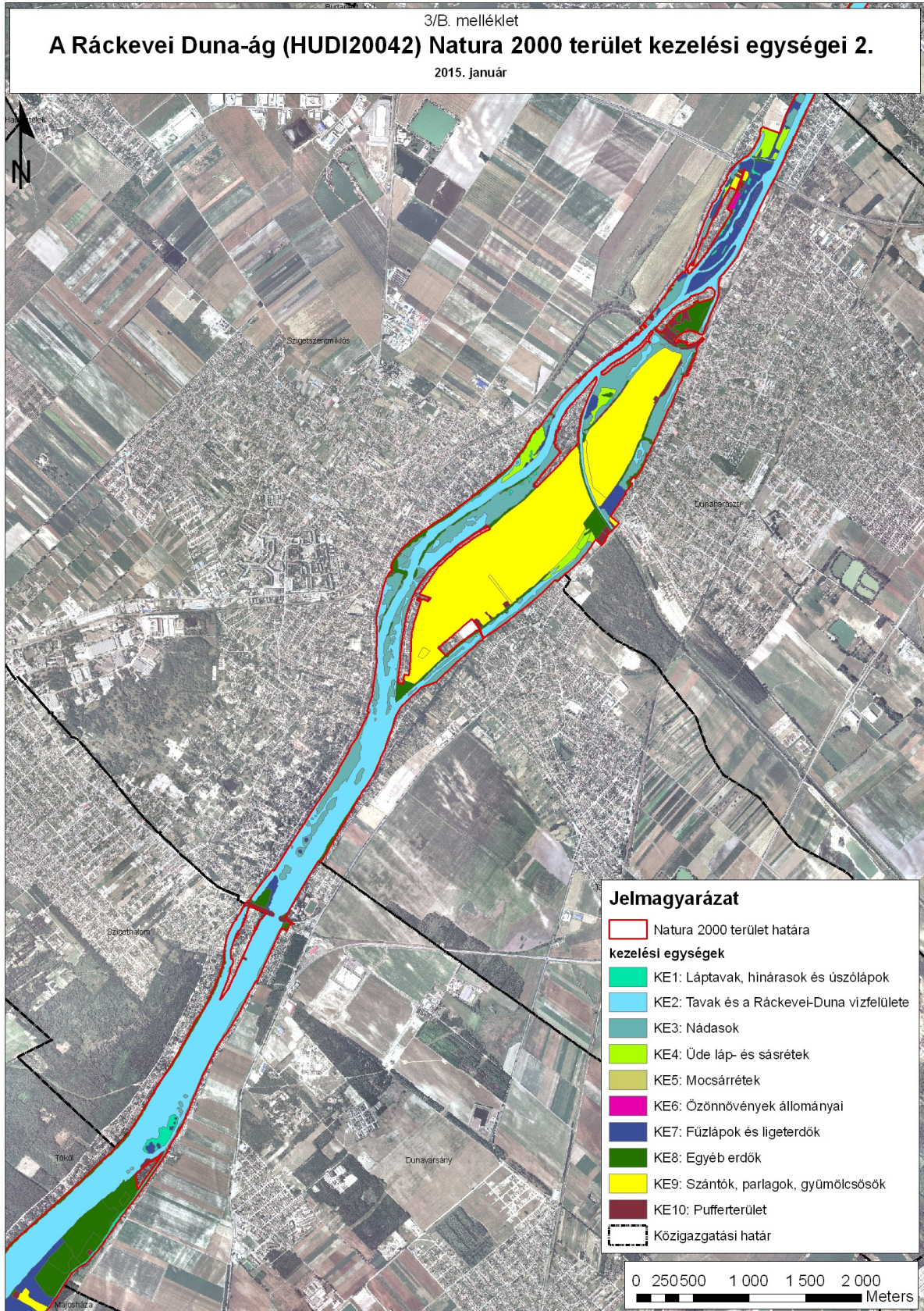
Denevérfajokhoz kapcsolódóan rendszeres 3-6 évente történő állományfelmérés (a denevérállományok változásának monitorozása) javasolt. A javasolt felmérési módszer ultrahangdetektorral történő adatgyűjtés. Az elvárásoknak leginkább a Pettersson D500x detektor a legmegfelelőbb. Annak érdekében, hogy a vizsgálati területen élő denevérfaunából a lehető legtöbb fajt ki lehessen mutatni, a detektorokat víztestek illetve lineáris tájélemek (pl. erdei nyiladékok) mellett javasolt kihelyezni. A denevérfelmérést a faunisztikai felmérésen túl a területen jelenlévő az Élőhelyvédelmi Irányelv II. számú mellékletében szereplő közönséges denevér (*Myotis myotis*) populációinak megfigyelésére kell kihegyezni.

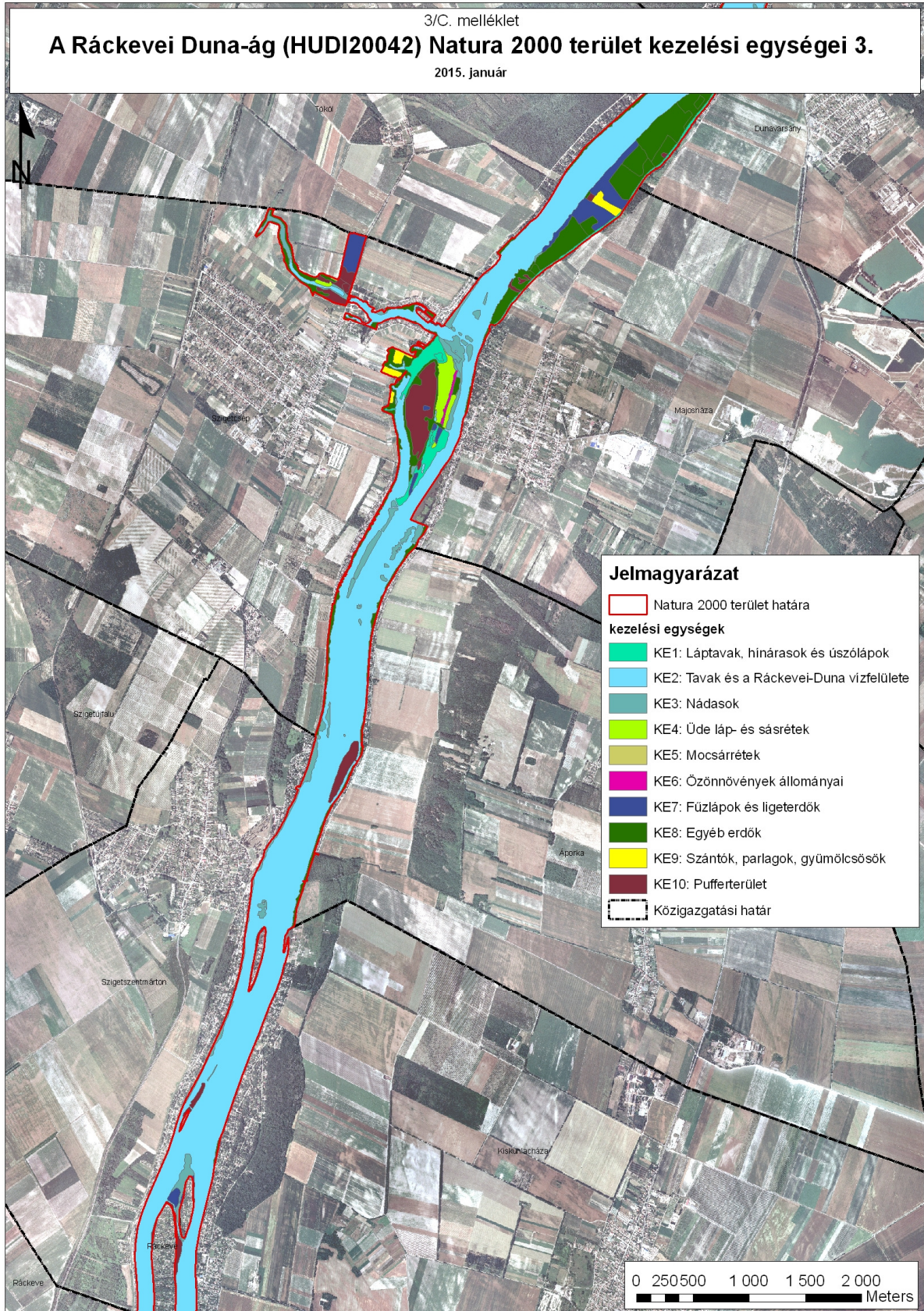
Az elkészült élőhelytérkép frissítése 10-12 éves ciklusonként szükséges, továbbá a területen található inváziós fajok elterjedésének nyomon követése is fontos feladat.

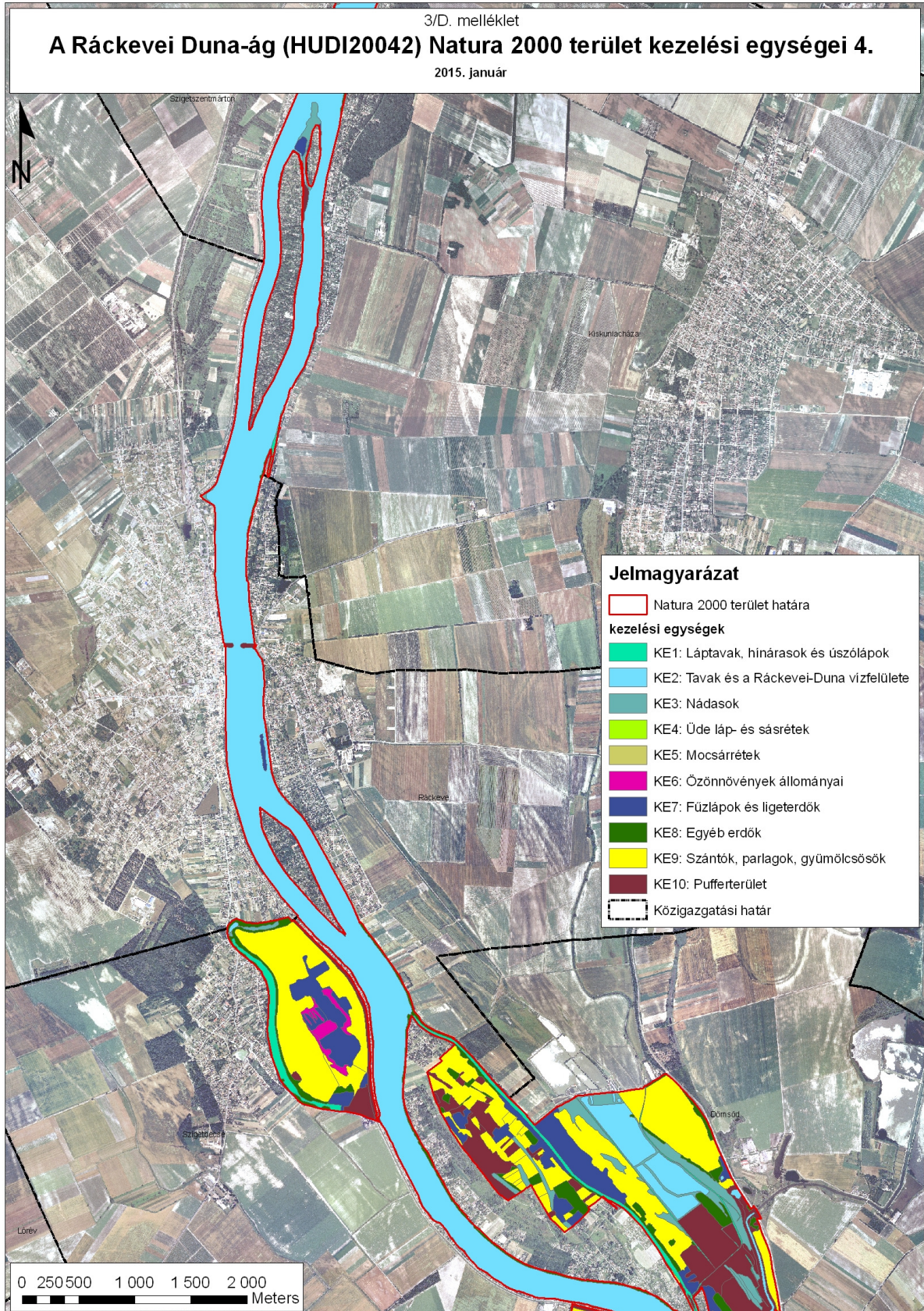
3.2.5. Mellékletek

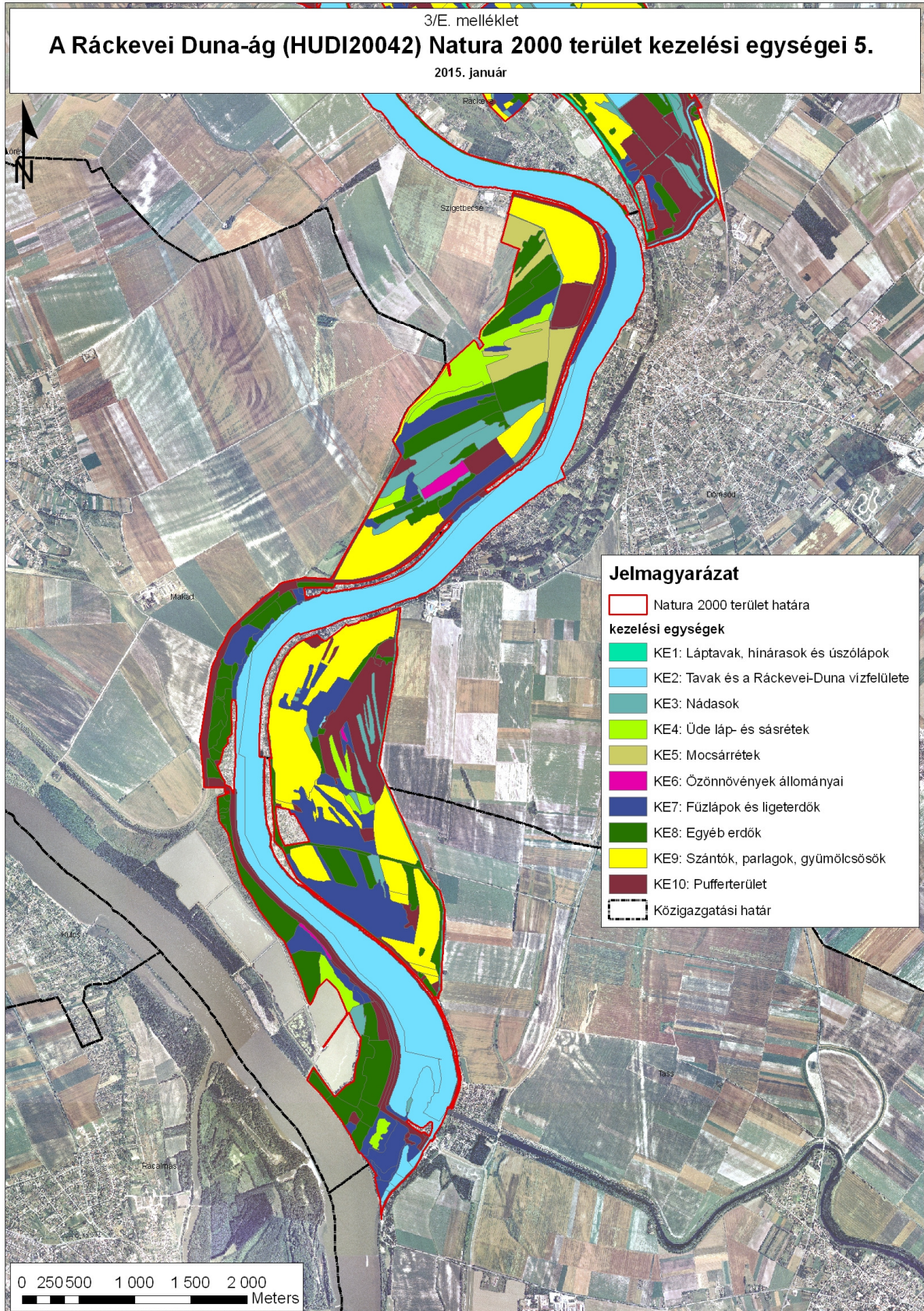
A terület kezelési egységeinek térképei:

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Ráckevei Duna-ág (HUDI20042) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A fent hivatkozott Natura 2000 területen belül helyi jelentőségű védettséget élvez a Domariba-sziget Dunavarsány közigazgatási területén (a helyi jelentőségű természeti területek védetté nyilvánításáról szóló 4/1998. (III. 10.) sz. Dunavarsányi önk. rendelete) és a Senki-sziget Ráckeve közigazgatási területén (Ráckeve, Senki-sziget helyi jelentőségű védett természetvédelmi területté nyilvánításáról szóló 18/2007.(IX.24.) Ráckevei önk. rendelete). Ezen kívül ex lege védelem alatt álló lápok is találhatóak a területen, amelyekre egységesen a természet védelméről szóló a1996. évi LIII. törvény vonatkozik, amely egyben általános, egész Magyarország területén érvényes természetvédelmi előírásokat is tartalmaz.

A terület 91,16 %-a az országos ökológiai hálózat övezet része, amelyről a Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezik (ld. 1.6. fejezet).

Az erdőkre vonatkozóan a területen a Budapesti erdőtervezési körzet (Budapest IX., XX., XXI. és XXIII.), valamint a Pusztavacsi erdőtervezési körzet (Áporka, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunavarsány, Kiskunlacháza, Majosháza, Makád, Ráckeve, Szigetbecse, Szigetcsép, Szigethalom, Szigetszentmárton, Szigetszentmiklós, Taksony és Tököl) erdőterve van érvényben. Általánosságban érvényes az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény.

A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

A teljes tervezési nitrátérzékeny terület. Nitrátérzékeny területeken a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendeletben foglalt Helyes mezőgazdasági gyakorlat előírásainak betartása mind szántó-, mind gyepterületen kötelező.

A vadlétszám szabályozásáról a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendelet rendelkezik.

A víztesttel kapcsolatban általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet.

A terület nagy részén a tulajdonviszonyok tisztázatlanok. A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

Mezőgazdasági területekre igénybe vehető támogatások:

A tervezési területen a jelenlegi agrártámogatási rendszer alapját az egységes területalapú támogatás (SAPS) és a gyepterületen az Európai Vidékfejlesztési Alapból lehívható (EMVA) Natura 2000 támogatások adják. (az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet)

Natura 2000 kifizetések a 269/2007 (X. 18.) Korm. rendelet által meghatározott feltételek betartása mellett kérhetők, ez kizárólag gyep hasznosítású területek esetében van hatályban. A gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatást a 128/2007. (X. 31) FVM rendelet szabályozza. Az ebben foglalt a feltételeknek a betartása nem csak a Natura 2000 területekre, hanem a SAPS (Single Area Payment Scheme) támogatásokra is vonatkozik. A Natura 2000 gyepterületek esetében viszont ezen, valamint a 269/2007. (X. 18.) és a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletben megfogalmazott földhasználati szabályokat abban az esetben is be kell tartani, ha a földhasználó nem igényel a területén támogatást.

A SAPS, azaz az egységes területalapú támogatás hazánkban azokra a gyep és szántó területekre igényelhető, melyek a MePAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. A gazdálkodónak az összes bejelentett területét a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelően kell művelnie és megfelelő környezeti állapotban kell tartania. Ezeknek a feltételeknek a teljesítését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH), külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával térinformatikai módszerekkel, helyszíni bejárással ellenőrzi.

A MePAR adatlapok alapján a támogatható területek majdnem a teljes kJTT-t lefedik. A terület nem része egyik MTÉT (Magas Természeti Értékű Terület)-nek sem. A helyi gazdák az AKG (Agrár-Környezetgazdálkodási) célprogramok közül több célprogramba is beléptek, az ezzel kapcsolatos támogatásokat veszik igénybe. A támogatást a legeltetésre veszik fel, pedig először kaszálni szoktak és csak utána legeltetik a sarjút. A Natura 2000 gyepterületek után járó támogatást a gazdák közül csak kevesen igénylik.

A kJTT-t 82 MePAR-blokk érinti, ezek közül 63-ra vehető fel támogatás, összesen 595,06 ha területen.

Több gazdálkodó bevitte a területeit az AKG célprogramokba. Az érintett célprogramok:

- AA) – Integrált szántóföldi növénytermesztés célprogram
- BA) – Extenzív gyepgazdálkodási célprogram
- DA) – Nádgyazdálkodási célprogram

Erdőkre (szektortól függetlenül) igénybe vehető támogatások:

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 32/2008. (III. 27.) FVM rendelet – A jogszabály alapján normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére:

- alaptámogatás: (a) erdőfelújítást megelőző terület-előkészítés, a károsodott faállomány letermelése, (b) első kivitelű erdősítés vagy pótlás, (3) töre vágás vagy sarjaztatás
- kiegészítő támogatás: (a) bakhátak létesítése, (b) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése, (c) 15 fokot meghaladó lejtésű területen rözsefonat vagy talajfogó gát létesítése

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet – A jogszabály alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető az alábbi fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására:

- erdőállomány alatti erdősítéssel történő szerkezetátalakítás
- tarvágást követő szerkezetátalakítás: (a) fafajcserével, (b) fafajcserével, tuskózással, gyökérfésüléssel, (3) fafajcserével, fainjektálással vagy tuskókenéssel
- állománykiegészítéssel történő szerkezetátalakítás

A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet alapján támogatás igényelhető.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Cserjésedés visszaszorítására és az inváziós fajok eltávolítására jelenleg nincs kidolgozott támogatási rendszer, ezért javasoljuk ilyen típusú rendszer kiépítését. Olyan támogatási rendszert javaslunk, amely a cserjésedés, illetve a fertőzöttség mértékét alapul véve, javasolt technológiák (élőhelytől és fertőzöttségtől függően mechanikai, vagy kémiai módszer) alkalmazása mellett nyújtana a visszaszorításhoz támogatást.

3.3.2. Pályázatok

A területet jelenleg futó természetvédelmi célú pályázat nem érinti, azonban több elképzelés is ismert.

- Dunaharaszti tanösvényt terveznek a Hókony mellett, Natura 2000 hatásbecsléssel – jóváhagyott engedéllyel rendelkeznek, előkészítés alatt, pályázati pénzből tervezik megcsinálni.
- A területre sok egyéb turisztikai célú fejlesztési elképzelés irányul.
- A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság tájékoztatása szerint Tasson az 1956-os jeges árvíz következtében tönkrement vízleeresztő műtárgy újjáépítése valósulhat meg. A műtárgyba beépítésre kerülő turbinák reverzibilisek, tehát szivattyús üzemmódban is tudnak üzemelni, amelynek az igen alacsony, vagy a Duna-ág aktuális vízszintjénél magasabb dunai vízállások esetén van jelentősége.
- Az árvízvédelmi fővédvonalat is érintő (jelenleg folyó) projekt az R/S/D Projekt, melynek keretén belül a Dunaág két szabályozó nagyműtárgyának, a Kvassay- és Tassi-zsilipnek a rekonstrukciója valósul meg. A "Ráckevei (Soroksári)-Duna-ág (RSD) mellékágai kotrása, műtárgyépítés és -rekonstrukció" elnevezésű KEOP forrásból megvalósuló projekt.

3.3.3. Egyéb

Nincs egyéb javaslat a terv megvalósítására.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Eszköz típusa	Célcsoport	Címzett	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
falugazdászok levélben történő	falugazdászok	Budapest Főváros Kormányhivatala	2013.05.10.	3 db levél

megkeresése		IX. Kerületi Hivatala, Budapest Főváros Kormányhivatala XX. Kerületi Hivatala, Budapest Főváros Kormányhivatala XXI. Kerületi Hivatala, Budapest Főváros Kormányhivatala XXIII. Kerületi Hivatala, Ráckevei Járási Hivatal, Szigetszentmiklósi Járási Hivatal, Kunszentmiklósi Járási Hivatal		
terepbejárás	a területileg érintett nemzeti park igazgatóság	DINPI Budapest Környéki Tájegysége	2013.05.13.; 2013.09.05.	2 fő 2fő
erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése	erdészeti igazgatóság	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága	2013. 11.26.	1 db levél
tervegyeztetés	területileg érintett nemzeti park igazgatóság	Budapest Környéki Tájegység	2013.12.04.	3 fő
szakmai terepbejárás	gazdálkodók, érintett hatóságok, települési önkormányzatok	2 gazdálkodó és 74 szervezet	2014. 06.04.	26 fő
gazdafórum	gazdálkodók, települési önkormányzatok	3 szervezet, 2 gazdálkodó	2014.08.14.	3 fő
önkormányzati kifüggesztés	lakosság, gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	Budapest IX. kerület, Budapest XX. kerület, Budapest XXI. kerület, Budapest XXIII. kerület, Áporka, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunavarsány, Kiskunlacháza, Majosháza, Makád, Ráckeve, Szigetbecse, Szigetcsép, Szigethalom, Szigetszentmárton, Szigetszentmiklós, Taksony, Tass, Tököl Önkormányzata	2014.08.01-08.15.	20 db önkormányzat
véleményezési kérelem	területileg érintett hatóságok	területileg érintett hatóságok, civil szervezetek	2014.08.14.	47 db e-mail és ugyanennyi levél

honlap	lakosság		2013.01.01 – 2015.05.31	-
---------------	----------	--	----------------------------	---

16. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

A Ráckevei Duna-ág (HUDI20042) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- 2013. május 10-én az illetékes járási hivatalok írásbeli megkeresése történt, amelyben a falugazdászok közreműködésében bízunk. A kérdéseket tartalmazó lista mellékletként megküldésre került a falugazdászok részére.
- 2013. május 13-án és szeptember 5-én két ízben megtörtént a terület bejárása, amelynek során a terület aktuális állapotának felmérése, és az általános problémák megtárgyalása történt meg.
- A tervhez szükséges erdészeti adatok beszerzése érdekében 2013. november 26-án a NÉBIH Erdészeti Igazgatóságánál Wisnovszky Károly igazgató úr írásbeli megkeresése történt meg, melyben részletezve, területenként az útmutatóban szereplő adatok rendelkezésünkre bocsátását kértük.
- További tervegyeztetésre 2013. 12. 4-én, a DINPI Budapest Környéki Tájegységének két munkatársával került sor, ahol a veszélyeztető tényezők és kezelési javaslatok átbeszélése történt meg.
- 2014. június 4-én szakmai terepbejárás történt, amelynek során a területen gazdálkodókkal, valamint az érintett hatóságok képviselőivel történt egyeztetés.
- 2014. augusztus 12-én gazdafórum keretében ismételtén megtörtént a terv egyeztetése. Erre az eseményre kifejezetten a területen ténylegesen gazdálkodó érintetteket vártuk.
- A fenntartási terveket 2014. augusztus 1-jén megküldtük az érintett önkormányzatoknak kifüggesztésre.
- 2014. augusztus 14-én megküldtük e-mailen, majd postai úton is az érintett hatóságoknak a tervet, a véleményeket augusztus 25-ig vártuk vissza.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A Ráckevei Duna-ág Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekelt megkeresése történt meg:

1. terepbejárás:

címzett: DINPI Budapest Környéki Tájegysége

részvevők száma: mindkét alkalommal 2 fő

alátámasztó dokumentum: menetlevél

2. falugazdászok levélben történő megkeresése:

címzett:

- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kunszentmiklósi Járási Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XX. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XXI. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XXIII. Kerületi Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Ráckevei Járási Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatala

érintettek száma: 7 járási hivatal

alátámasztó dokumentum: kiküldött 7 db levél

3. erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése:

címzett: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóság

érintettek száma: 1 erdészeti igazgatóság

alátámasztó dokumentum: kiküldött 1 db levél

4. szakmai terepbejárás:

címzett:

- Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XX. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XXI. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XXIII. Kerületi Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Ráckevei Járási Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
- Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága
- Pest Megyei Rendőr-főkapitányság
- Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Pest Megyei Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítési Iroda
- Pest Megyei Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kunszentmiklósi Járási Hivatala
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság
- Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., Dél-Alföldi Regionális Területi Iroda, Kecskeméti Iroda
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fővárosi és Pest Megyei Kirendeltség
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Bács-Kiskun Megyei Kirendeltség
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-Duna-völgyi Kirendeltsége
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Alsó-Duna-völgyi Kirendeltség
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Pest Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Bács-Kiskun Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Hatóság
- Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság – iratáttétel: Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
- Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Hatóság – iratáttétel: Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Hatóság
- Országos Erdészeti Egyesület
- Budapest IX. Kerület Önkormányzata
- Budapest XX. Kerület Önkormányzata
- Budapest XXI. Kerület Önkormányzata
- Budapest XXIII. Kerület Önkormányzata
- Áporka Önkormányzata
- Dömsöd Önkormányzata
- Dunaharaszti Önkormányzata
- Dunavarsány Önkormányzata
- Kiskunlacháza Önkormányzata
- Majosháza Önkormányzata
- Makád Önkormányzata
- Ráckeve Önkormányzata
- Szigetbecse Önkormányzata
- Szigetcsép Önkormányzata
- Szigethalom Önkormányzata
- Szigetszentmárton Önkormányzata
- Szigetszentmiklós Önkormányzata
- Taksony Önkormányzata
- Tass Önkormányzata
- Tököl Önkormányzata
- a térségben érintett vadásztársaságok
- a területen ténylegesen gazdálkodók

résztevők száma: 26 fő

alátámasztó dokumentum: jelenléti ív, emlékeztető (4. számú melléklet)

5. gazdafórum:

címzett: helyben érintett gazdálkodók, illetve mivel több esetben a közvetlen elérhetőségük nem volt meg, ezért a

- Magán Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

segítségét kértük a gazdák kiértesítésében.

résztevők száma: 3 fő

alátámasztó dokumentum: jelenléti ív, emlékeztető (5. számú melléklet)

6. önkormányzati közzététel:

címzett:

- Budapest IX. Kerület Önkormányzata
- Budapest XX. Kerület Önkormányzata
- Budapest XXI. Kerület Önkormányzata

- Budapest XXIII. Kerület Önkormányzata
- Áporka Önkormányzata
- Dömsöd Önkormányzata
- Dunaharaszti Önkormányzata
- Dunavarsány Önkormányzata
- Kiskunlacháza Önkormányzata
- Majosháza Önkormányzata
- Makád Önkormányzata
- Ráckeve Önkormányzata
- Szigetbecse Önkormányzata
- Szigetsép Önkormányzata
- Szigethalom Önkormányzata
- Szigetszentmárton Önkormányzata
- Szigetszentmiklós Önkormányzata
- Taksony Önkormányzata
- Tass Önkormányzata
- Tököl Önkormányzata

érintettek száma: 20 hivatal

alátámasztó dokumentum: 20 db postai levél, 1 db igazolás (6. számú melléklet)

7. véleményezési kérelem:

címzett:

- Budapest Főváros Kormányhivatala IX. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XX. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XXI. Kerületi Hivatala
- Budapest Főváros Kormányhivatala XXIII. Kerületi Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Ráckevei Járási Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Szigetszentmiklósi Járási Hivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
- Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága
- Pest Megyei Rendőr-főkapitányság
- Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Pest Megyei Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítési Iroda
- Pest Megyei Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kunszentmiklósi Járási Hivatala
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság
- Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

- Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., Dél-Alföldi Regionális Területi Iroda, Kecskeméti Iroda
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Fővárosi és Pest Megyei Kirendeltség
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Bács-Kiskun Megyei Kirendeltség
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-Duna-völgyi Kirendeltsége
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Alsó-Duna-völgyi Kirendeltség
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Pest Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Bács-Kiskun Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Hatóság
- Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
- Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Hatóság
- Országos Erdészeti Egyesület
- Pilisi Parkerdő Zrt.
- Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
- Budapesti Bányakapitányság
- Szolnoki Bányakapitányság
- Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség

beérkezett vélemények száma: 20 db levél (7. számú melléklet)

alátámasztó dokumentum: kiküldött postai levelek és e-mailek

8. kiadvány:

Cincér Hírlevél (8. sz. melléklet)

3.4.3. *Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel*

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2014. augusztus 22.	Az erdőterületeken keletkező tüzesetek megelőzése érdekében irányadó jogszabályi vonatkozásokat ismertette. A tervhez érdemi hozzászólást, javaslatot nem tett.	-
Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földhivatala	2014. augusztus 26.	- Felhívja a figyelmet a 2007. évi CXXIX. törvényre, valamint az azt módosító 2013. évi CLXIX törvényben foglaltakra. - Egyetért a tervben foglalt azon törekvésekkel és célokkal, hogy a fenntarthatóság kerüljön előtérbe, illetve a tájidegen inváziós növényfajok visszaszorításával, a parlagfű elleni határozottabb védekezéssel, a zöldfelületek	A tervbe beépült.

		<p>folyamatos növelésével, a felszíni vizek visszatartásával, az erdőtelepítések, gyepesítések előtérbe helyezésével.</p>	
<p>Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága, Vadászati és Halászati Osztály</p>	<p>2014. augusztus 19.</p>	<p>- A terv minden olyan tartalmával egyetért, amely a terület állagát – különös tekintettel a vizes élőhelyeken – javítja - A vízszintek tervezett emelésével, valamint a tervezett halászati, horgászati korlátozásokkal egyetért. - Felhívja a figyelmet, hogy a tervben a vadgazdálkodásra vonatkozó megállapítások („a teljes területen nagyon túltartott a vadállomány”, „legfontosabb cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása”) véleménye szerint túl általánosak. Javasolja minden esetben a kérdést az érintett hatóságokkal egyeztetni. - Kiemeli, hogy a területen a vadászatra jogosultak nem folytatnak intenzív vadgazdálkodást, mivel ezt az élőhely adottságai eleve kizárják, azonban az éves vadgazdálkodási tervben előírt állományszabályozást következetesen végrehajtják. A terepadottságok a nagyvadnak – vaddisznó és gímszarvas – kedveznek, az eredményes vadászat azonban pontosan az adottságok (árvíz lehetősége, vízszint-ingadozás, növényzet stb.) miatt szinte lehetetlen. - Nincs tudomása olyan, vad által okozott károsításról, illetve nagyvad állomány növekedéséről, ami előrejelezné a vadvédelmi kerítések szükségességét. - Felhívja a figyelmet, hogy a Vtv. 75.§-ában foglaltakat kiemelten figyelembe kell venni. - Nem található a tervben javaslat a nagy kárókatona (<i>Phalacrocorax carbo</i>) állományának, károsításának csökkentésére, ami véleménye szerint a vizes élőhelyeken a legnagyobb gondokat okozza, valamint a védett halfajok megőrzése, fenntartása tekintetében égetően fontos feladat.</p>	<p>A tervbe részben beépült. - A vadvédelmi kerítések szükségességét illetően közös a természetvédelmi és a vadgazdálkodási cél: nem legyen szükség ezen kerítésekre. - A területen fészkelő nagy kárókatona (<i>Phalacrocorax carbo</i>) állomány nem található. A telelési időszakban jelenlévő egyedek valóban okozhatnak károkat, amely esetlegesen védett, fokozottan védett halfajok predálásában jelentkezhet. A nagy kárókatona (<i>Phalacrocorax carbo</i>) az Európai Unióban Natura 2000-es jelölő faj, a jelölés alól Magyarország derogációt kért és kapott; esetleges riasztása/gyérítése a megfelelő jogszabályok betartása mellett jelenleg is engedélyezhető.</p>
<p>Budapest Főváros Kormányhivatala, XXIII. Kerületi Hivatal</p>	<p>2014. augusztus 25.</p>	<p>A hivatal részéről javaslat, észrevétel nem merült fel.</p>	<p>-</p>
<p>Budapest Főváros Kormányhivatala, Fővárosi Kerületi Hivatalok Koordinációs Főosztálya</p>	<p>2014. augusztus 25.</p>	<p>- A tervben nem található információ a kisvízfolyások torkolatával kapcsolatos problémák kezeléséről. Felhívja a figyelmet, hogy különösen XXIII. kerületi Molnár-szigetnél a Duna-ágba torkolló Gyáli-patak hordalékkúpja okoz problémákat, javasolja egy hordalékfogó kialakítását, a patak RSD-be történő csatlakozásánál, illetve a védett területi határ felülvizsgálatát.</p>	<p>A Natura 2000 hálózat határának kijelölését az Európai Unió elfogadta, azon változtatni csak meghatározott esetekben lehet. A Natura 2000 területek kijelölése, a határvonalak megállapítása nem a fenntartási terv hatásköre. A Molnár-szigeti mellékág kotrása természetvédelmi szempontból nem kívánatos az abban és a parti zónájában meglévő jelölő élőhelyek miatt.</p>

Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal	2014. augusztus 28.	Nincs észrevétel, javaslat	-
Közép Duna-völgyi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	2014. augusztus 25.	<ul style="list-style-type: none"> - Javasolja a halgazdálkodási terv hivatkozási számának pontosítását. - Felhívja a figyelmet, hogy a lápok kiterjedését megállapító határozat még nem született meg, ezért javasolja hozzávetőleges, becsült adat szerepeltetését. - A veszélyeztető tényezőkre vonatkozó táblázat hiányos. - A „Tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete” kezelési egység esetében a vonatkozó V14-es előírás javaslatnál javasolja csak az őshonos fafaják cserjék kivágásának tiltását. - A nádgazdálkodás teljes tiltása helyett javasolja a természetvédelmi szempontok alapján végzett nádgazdálkodás szerepeltetését. - Javasolja a vízparti vegetáció megőrzése érdekében, hogy a terve épüljön be, hogy a már beépített partszakaszokon új horgászstégek kialakítása csak a nádas vonala előtti vízfelületen történhessen, ezzel csökkentve a nádasok fragmentációját. - Felhívja a figyelmet a közösségi stégek kialakításának szükségességére. 	A tervbe részben beépült. Nádgazdálkodás a területen természetvédelmi szempontból egyáltalán nem javasolt.
Közép Duna-völgyi Vízügyi Hatóság	2014. augusztus 25.	<ul style="list-style-type: none"> - Felhívja a figyelmet több kötelezően betartandó jogszabályra. - Kiemeli, hogy az RSD vonatkozásában időszakosan szükségessé válhat a mederben lerakódott iszapos anyag eltávolítása, valamint a hajóút minimális, biztonsági (mélységi és szélességi) paramétereit biztosító mederkotrás, amely munkálatokkal kapcsolatban azonban – a beavatkozás nagyságrendjétől függően – vízjogi létesítési engedélyezési eljárás is lefolytatásra kerül. 	A tervbe beépült.
Közép Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	2014. augusztus 27.	<ul style="list-style-type: none"> - Felhívja a figyelmet több jogerős vízjogi engedélyre. - Sajnálatosnak tartja, hogy a vízgazdálkodási létesítmények (gátak, zsilipek stb.) nem jelennek meg a tervlapokon, véleménye szerint ezért úgy tűnhet, mintha a területen nem folya vízgazdálkodási tevékenység. - Egyetért a Duna-ág vízrendszere vízminőségének kiemelt kérdésével, támogatja az alacsony vízállással jellemezhető időszakban a szivattyús vízbetáplálást. - Az árvízi védekezés érdekében kívánatosnak tartja esetenként nem csak őshonos fajok alkalmazását, illetve esetenként az ültetvényeszerű elrendezést, a lefolyási viszonyok figyelembe vételével. - Az élet- és vagyongárok elkerülése érdekében szükségesnek tartja a terve beépíteni a KTVF: 7953-20/2012 sz. határozatban foglaltaknak megfelelő gyakorlatot. 	<ul style="list-style-type: none"> - Az Igazgatóság véleményéhez kapcsolódóan nem bocsátotta rendelkezésünkre a jogerős vízjogi engedélyek listáját. - A terv a vízgazdálkodási kérdésekkel a meglapozó dokumentációban foglalkozik, vízgazdálkodási létesítmények feltüntetése a tervlapok léptéke miatt nem lehetséges. - Az idegenhonos ültetvényeszerű állományok kialakítása természetvédelmi szempontból egyértelműen nem kívánatos a területen. - A terv önmagában nem fogalmaz meg kötelező előírásokat, korlátozásokat, a természetvédelmi érdekek érvényesítése hatósági eljárásokban történik.

		- A tervvel összességében egyetért, azzal a kitételrel, hogy a vízgazdálkodási létesítményekkel kapcsolatos feladatokat a jövőben is lehetőség szerint korlátozásmentesen kívánja elvégezni.	
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, Budapesti Bányakapitányság	2014. augusztus 19.	A tervezési területen bányatelek, illetve jelenleg folyó bányászati tevékenység nincs.	-
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, Szolnoki Bányakapitányság	2014. augusztus 19.	- A Szolnoki Bányakapitányság illetékességi területére eső területek nem érintenek bányászati érdekeltségű területeket (bányatelket, kutatási területeket), valamint koncesszióra jelölt területeket. - Felhívja a figyelmet a Tass közigazgatási területén haladó, a Ráckevei Duna-ágot keresztező földgáz szállítóvezetésekre, illetve az arra vonatkozó jogszabályi előírásokra (203/1998. (XII. 19.) Korm. rend. 19/A. §). - A fenntartási tervek geológiai szempontból megalapozatlannak tartja, véleményezi, hogy tartalmaznia kell a tervezési terület és környezete, valamint az ott található földtani értékek geológiai szempontú leírását.	A tervbe részben beépült. A terv II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció c. fejezetében a terv taglalja a geológiai és talajtani adottságokat, azonban a megalapozó dokumentáció egyeztetése a Földművelésügyi Minisztérium álláspontja szerint nem szükséges, ezért nem szerepel az egyeztetési anyagban.
Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	2014. szeptember 17.	Nincs észrevétel, javaslat	-
Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-Duna-völgyi Kirendeltsége	2014. augusztus 27.	- A kezelési egységek tárgyalásánál az ÁNÉR-kódok magyarázata hiányzik. - A szövegben szereplő fajok tudományos neve több helyen hiányzik. - A szövegben található idegennyelvű kifejezések (site, SDF) magyarázata kívánatos. - A fenntartási tervet megalapozó dokumentáció nem szerepel az egyeztetési anyagban.	A tervbe beépült. A megalapozó dokumentáció egyeztetése a Földművelésügyi Minisztérium álláspontja szerint nem szükséges, ezért nem szerepel az egyeztetési anyagban.
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hatósági Osztály	2014. augusztus 19.	Nincs észrevétel, javaslat	-
Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2014. augusztus 25.	- Katasztrófavédelmi szempontból kifogást nem emel. - Javasolja, hogy az erdővel érintkező, vagy azon áthaladó vasút és közút mentén az erdő felőli oldalon található 2 m széles védősávok a Natura 2000 területek kijelölésekor ne kerüljenek bevonásra. - Az idegenhonos erdőállományok őshonosra történő cseréje és az inváziós fajok eltávolítása során javasolja tűzpázták létesítését. - Lakott területekhez közel, őshonos fafajokkal történő erdőfelújítás, pótlás, állománykiegészítés során javasolja a tűzvédelmi szempontból kevésbé veszélyeztetett kategóriába tartozó fajok alkalmazását (a fajok sajnos nem kerültek megnevezésre).	A tervbe nem épült be. - A Natura 2000 területek kijelölése, a határvonalak megállapítása nem a fenntartási terv hatásköre. - Tűzpázták kialakítását jelölő élőhelyek rovására nem támogatjuk, egyéb esetekben természetvédelmi szempontból nincs akadálya. - Amennyiben a tűzvédelmi szempontból kevésbé veszélyeztetett kategóriába tartozó őshonos fajok termőhelyhonosak is, a javaslat természetvédelmi szempontból támogatható.
Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	2014. augusztus 25.	- Véleménye alapján a 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá tartozó területeken attól, valamint a végrehajtására kiadott 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet előírásaitól, továbbá a	A tervbe beépült. - A terv több pontján szerepel, hogy az itt megfogalmazott előírások csupán javaslatok, azok

		<p>körzeti erdőterv elkészítésének folyamatában megjelent, illetve megjelenő miniszteri rendeletektől eltérő módon történő szabályozás fenntartási szinten nem lehetséges. Előírások csak akkor tehetők, ha együttesen fennáll, hogy az érvényes szabályozókkal összhangban vannak, a terület kezelője önként vállalja és a felmerülő többletköltségeket a kezelőnek megtéríti.</p> <p>- A Natura 2000 területeken található idegenhonos fajok állományai nem jelölő élőhelyek, az ott folyó gazdálkodás alapkövetelménye, hogy a jelölő élőhelyeket nem veszélyeztethetik.</p> <p>- Az erdőgazdálkodás célja a védelmi és közjóléti funkciók érvényesülése mellett a faanyagtermelés. Magántulajdonostól kompenzáció nélkül nem várható el a hozamról való önkéntes lemondás.</p> <p>- Az egyes, erdőkre vonatkozó kezelési egységeknél az E06, E29, E30, E31, E47, E51, E57, E58, E62, E64 és E65 előírás-javaslatok esetében jelezte, hogy erdészeti szempontból nem, vagy nem minden esetben tarthatók.</p>	<p>nem számonkérhetők, nem kötelezően betartandó előírások. A tervben megfogalmazott javaslatok nincsenek ellentétben a fent hivatkozott jogszabályokkal. Minden előírás-javaslat előtt kiemelten hangsúlyozzuk, hogy csak a tulajdonos beleegyezésével, önkéntes alapon betartandók. A 3.2.1 Élőhelyek kezelése fejezetben, a gazdálkodáshoz köthető javaslatok között szerepel, hogy „Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok közül ... az idegenhonos erdőállományok őshonos fajajúvá történő szerkezetátalakítására vonatkozó javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg.” A 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében c. fejezetben ezen túl szerepel, hogy a Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet vonatkozik, tehát a hozamról való kompenzáció nélküli lemondás semmiképpen nem elvárás.</p>
<p>Pest Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály</p>	<p>2014. augusztus 25.</p>	<p>- Javasolja a „halastavak medrének meszezése tilos” előírást törölni a tervből, amelyet a meszezés vízre és halakra kifejtett pozitív hatásainak taglalásával támaszt alá.</p> <p>- A vadgazdálkodásra vonatkozó megállapítások közül kifogásolja, hogy „a teljes területen nagyon túltartott a vadállomány”. Véleménye szerint a Csepel-sziget északi részén vaddisznó legfeljebb elvétve, őz is csak kis számban fordul elő. Vaddisznó károsítása véleménye szerint csak Makád és Szigetbecse közigazgatási területén fordulhat elő.</p>	<p>- A halastavak meszezése természetvédelmi szempontból egyértelműen rendkívül káros az élővilágra, pl. a szintén jelölő faj vöröshasú unkára (<i>Bombina bombina</i>), mocsári teknősre (<i>Emys orbicularis</i>), vidrára (<i>Lutra lutra</i>).</p> <p>- Olyan mértékű vadállomány fenntartása szükséges, amely természetvédelmi szempontból kárt nem okoz.</p>
<p>Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala, Földügyi Osztály</p>	<p>2014. szeptember 1.</p>	<p>- Kifogást nem emel, de felhívja a figyelmet a 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezéseire.</p> <p>- A vélemény alapján több, a gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslat (pl. a kaszálások számának és idejének meghatározása) is ellehetleníti a hasznosítási kötelezettségnek</p>	<p>A tervbe részben beépült.</p> <p>- A gyepterületeken a kaszálás/legeltetés fenntartása a tervben foglaltak alapján és természetvédelmi szempontból is mindenképpen javasolt, tehát a</p>

		<p>történő elégtételt.</p> <p>- A szántóterületek visszagyepesítése álláspontja szerint a földhasználó részére sérelmes lehet.</p> <p>- Az egyes területek vízelvezetésének megszüntetése korlátozhatja, akadályozhatja az okszerű mezőgazdasági művelést, a vízelvezető árkok megszüntetése kihat a nem védett területek vízháztartására is.</p>	<p>hasznosítás az előírás-javaslatok alapján is biztosítható (sőt, kívánatos). A kaszálások számának és időpontjának meghatározása nem mond ellent a hasznosításnak, csak a természetvédelmi szempontok érvényesülését segíti elő.</p> <p>- A szántóterületek visszagyepesítése csak abban az esetben kötelező, ha a Natura 2000 terület kijelölésekor (2004-ben) a földrészlet gyeperület (rét/legelő) művelési ágban volt és a szántóvá történő feltörés, esetleg a művelési ág megváltoztatása ezután, az illetékes természetvédelmi hatóság engedélye nélkül történt meg. A 3.2.1 Élőhelyek kezelése fejezetben, a gazdálkodáshoz köthető javaslatok között szerepel, hogy „Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok közül a szántóterületek visszagyepesítésére ... vonatkozó javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg”, tehát nem kötelező, arról a gazdálkodó maga dönt, figyelembe véve az esetleges anyagi hátrányt. (Megjegyzendő, hogy gyeperületek esetében Natura 2000 területen kompenzációs támogatás igényelhető.)</p> <p>- A vízelvezetések korlátozása/mérséklése természetvédelmi szempontból mindenképpen kívánatos, a túlzott vízvisszatartáshoz hasonlóan a túlzott vízelvezetés a termőföld hasznosítását szintén korlátozhatja/akadályozhatja. Javasolt megfontolni a jellemzően (egy-két évente) belvizes szántóterületek szántó művelési ágból történő kivonását is, hiszen a gazdaságos hasznosítás ezeken a területeken kérdéses.</p>
Pest Megyei Rendőr-Főkapitányság	2014. augusztus 25.	Nincs észrevétel, javaslat	-
Ráckevei Dunaági Horgászszövetség	2014. augusztus 27.	- Javasolja a „halastavak medrének meszezése tilos” előírást törölni a tervből, amelyet a meszezés vízre és halakra kifejtett pozitív hatásainak taglalásával támaszt alá.	- A halastavak meszezése természetvédelmi szempontból egyértelműen rendkívül káros az élővilágra, pl. a szintén jelölő faj vöröshasú unkára (<i>Bombina bombina</i>), mocsári teknősrre (<i>Emys</i>

			<i>orbicularis</i>), vidrára (<i>Lutra lutra</i>).
--	--	--	---

17. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése

A beérkezett véleményeket a 7. sz. melléklet tartalmazza.

A fenntartási terv önkormányzati kifüggesztése kapcsán Szigetszentmiklós Város Polgármesteri Hivatalához több vélemény, észrevétel is beérkezett, amelyeket az Önkormányzat az érintettekkel történt egyeztetés után, összefoglalva eljuttatott a Duna-Ipoly nemzeti Park Igazgatóságra.

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
Szigetszentmiklós Város Önkormányzata	2014. augusztus 26.	<p>- A tervben foglaltak kifejezetten tiltják a Ráckevei-Duna vízfelületén a vízi növényzet és a part menti növényzet irtását. Véleményük szerint jól lehatárolható területeken (pl. régen strandként használt területek, hajóbeállók és horgászó helyek) szükséges tervszerű és rendszeres növénygyérítést végezni, hogy a Duna vízfelülete a partról elérhető és jól belátható legyen, ezáltal tovább erősíthető a közösségi parthasználat.</p> <p>- A meder kotrása, különös tekintettel a könnyen feliszapolódó mellékágakra, hókony bejárókra és szűkületekre (pl. Czuczor-szigeti szűkületek).</p>	<p>- Jelenleg természetközeli jelölő élőhelyekkel fedett parti részeken rekreációs, vagy egyéb települési funkciójú, illetve magáncélú hasznosítást természetvédelmi szempontból nem támogatunk. Az ilyen jellegű funkciókat a már beépített partszakaszok igénybevételével javasolt kialakítani (pl. közösségi stégek stb.)</p> <p>- A terv tartalmazza, hogy „Azon régi, visszaiszapolódott mellékágak esetében, ahol nem található úszólápok, javasolt a természetvédelmi célú revitalizáció, hogy a területekre lassan áramló víz jusson.”</p>

18. táblázat: A szigetszentmiklói önkormányzati kifüggesztésre beérkezett vélemények és azok tervbe építése